MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

TWENTY-SEVENTH DAY.

Sunday, 29th March 1964.

The House met in the Assembly Hall, Vidhana Soudha, Bangalore, at Thirty Minutes past Eight of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI B. VAIKUNTA BALIGA, B.A., B.L.) in the Chair.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

SRI ALUR HANUMANTHAPPA (Deputy Minister for Minor Irrigation).—I beg to lay the statement showing the region-wise expenditure on Communications and Buildings and Minor Irrigation and Public Health during the period from 1962-63 to 1964-65, as promised by the Minister for P. W. D. during the course of his reply to demands under P. W. D.

BUDGET ESTIMATES FOR 1964-65

Demands for Grants Nos. 6, 10, 29, 30, 45, 46 and 64.

(Debate continued.)

† ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್ (ಶಿರಹಟ್ಟಿ).– ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ 6,10,29,30,45,46,47 ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳಿಗೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ 19,74,37,190 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಈ ನಭೆಯ ಮುಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ತೆರಿಗೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಂಟರ್ಟೈನ್ಮೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಮೊದಲು 20 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದುದ್ದನ್ನು 35 ಪರ್ಸೆಂಟಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮೋಟೊಗ್ರಾಫ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಂತಾದ್ದು ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು 20 ಪರ್ಸೆಂಟಿಗೆ ಇಳಿಸಬೇಕು. ಆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು 20 ಪರ್ಸೆಂಟಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕಬಾರದು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸಿನಿಮಾಗಳಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಿಂದ ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹಾಕುವುದಾದರೆ ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಬದ್ದು ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ದುಡಿದು ಬೇಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮನರಂಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned

(ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್)

ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಸಂಗೀತ, ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕುಸ್ತಿಪಂದ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಸಂಗೀತ, ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕುಸ್ತಿಪಂದ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ರೆಕಗ್ನೈಸ್ಡ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದವುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಗೀತ, ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ, ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಅವೆ ಜೂರ್ ಇಂಥವುಗಳು ರೆಕಗ್ನೈಜ್ ಆಗದೇ ಇದ್ದು ಅಂಥವರುಗಳ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ವೆಚ್ಚ ಕ್ಕಾಗಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಅವುಗಳಿಗೆ. ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ವಿನಾಯ್ತಿ ಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಸಂಗೀತ, ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ, ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿನಾಯ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು 1962ನೇ ಇಸವಿಯ ಮೈಸೂರು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಕಾನೂನು 1964ನೇ ಇಸವಿ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಳತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ನಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಫಾರಂಗಳು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ನಿನವರು ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ನಾವು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಡಾ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಉಂಟು. ಈ ಒಂದು ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಜನಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕಿವಿಯಾರ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ನಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಫಾರಮ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾರು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸರ್ವೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದಕ್ಕೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು, ಒಬ್ಬ ಸರ್ವೆಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅದರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಹೇಳಿದರು ಬಡವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕರಬಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕಂತು ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು. ಬಡವರು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹುಕಾರರು ಮಾತ್ರ ಈ ಕರದ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಉಳಿದವರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜಾಗಗಳು ಬಹಳ ಧಿವನಗಳಿಂದ ಇವೆ. ಸಾಹುಕಾರರಾಗಿರುವವರು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಡವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರ್ವೆ ವಗ್ಯೆರೆ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳು ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ, ಯಾವ ತೆರನಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಪತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ, ಸಭೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಕರವನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು; ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಈ ಕರ ಎಷ್ಟು ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಆಕ್ಟ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮತ್ತು ಸರಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಕರ ಹಾಕುವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದು 1961ನೇ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಅಜಮಾಯಿಷಿಯಾಗಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದು 130 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. 1961ರಿಂದ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದರೂ ಈ ಕರವನ್ನು ವಸೂಲ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೇ 1961 ರಿಂದ 1964-65ನೆ ಸಾಲಿನವರೆಗೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ

ಬಹಳ ಕಠಿಣವುಂಟು. 130 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ವಸೂಲ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ! ಮೋಟಾರು ಮತ್ತು ಲಾರಿಗಳ ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ನಾವು ಇದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಯಾವನು ಸಾಮಾನು ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕಂತುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ನಾನು ಕಟ್ ಮೋಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಆ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 10 ಲಕ್ಷ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೂಡ ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಇವನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಆಫೀಸನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಕಡೆಗೆ ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಪಲೇಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಒಂದನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅಪೀಲುಗಳೆಲ್ಲ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸುಮಾರು 360 ಮೈಲು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ 200 ಮೈಲು ದೂರ ಹೋಗುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಆ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಪಲೇಟ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ತೆಗೆದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಫೀಸುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಬಿ.ಡಿ.ಓ.ಗಳು ಮತ್ತು ತಹಸೀಲ್ದಾರರುಗಳನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕರದಾಗ ಎರಡು ದಿನ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕರದಾಗ ಮೂರು ದಿನ ಈ ರೀತಿ 5 ದಿನ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಕಮಿಷನರು, ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹೇಳಿಕೆಗಳು, ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಮತ್ತು ಆಫೀಸು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಕರೆದ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರು, ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಸಾಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಟಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಡಿ.ಎ. ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸಮಯವೂ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳೂ ನೀಗುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮುಂಬೈ ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. (ಎಜಿ) ಮತ್ತು ಎಲ್.ಎಜಿ ಎಂದು ಏನು ಈಕ್ವೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಹಳ ದುಸ್ತರವಾದುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದಕ್ಷರಾದ ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮೂರು ಜನಗಳೂ ಕೂಡಿ ಎಲ್ಲ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಭರವಸೆಯ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟ ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಾದರೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆಗಲ, ಅನುಕೂಲವಾದರೂ ಆಗಲ. ಈಗ ಇರುವ ತೊಂದರೆ ಬೇಗ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಕಾಗದಗಳೂ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ಹೇಳಿದರು, ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ

(ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ)

ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ದೊಡ್ಡ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಫೀನು ಬಾಗಿಲನಲ್ಲಿ ತಾಸುಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಯಬೇಕು. ನಿನ್ನೆ ಒಬ್ಬ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಾಗಿಲನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಹೊರಗಡೆಯೇ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನಿನ್ನೆ ಒಂದು ದಿನ ಹಾಗೆ ಆಗಿರಬಹುದು. ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಜನ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ದಫೇದಾರ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರುವವರು. ಅವರು ತಂದಿರುವ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನನಗೆ ಈಗ ಸಮಯವಿಲ್ಲ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಬರಲಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಫೋನ್ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿದರೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ (ಮದ್ದೂರು).—ಒಂದು ಪೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ತರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Dont be too caustic. Let there be a limit for that also.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ನಾವು ಅರಿಸಿ ಬಂದಿರುವ ಭಾಗದ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ, ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆ. ದಿನಾಗಲೂ 50-60 ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರವು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದರ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಾವು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ದನರಾ ಉತ್ಸವದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರನ್ನೂ, ಆಯಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಉಳ್ಳವರನ್ನೂ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಗೀತದಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವರನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಟಪಾಟಗಳ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತಕ್ಕ ಇನಾಮುಗಳು ಸರಿಯಾದವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಯಾರಿಗೋ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ ಈ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ತಜ್ಞರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯರಾದವರಿಗೆ ಇನಾಮುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮೂಗಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಹಚ್ಚಿದಂತೆ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು 10 ವರ್ಷಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿರಹಟ್ಟಿ, ಹಾವೇರಿ, ಬ್ಯಾಡಗಿ, ಮುಂಡರ್ಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ವರದಾ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಈ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದರ ಕೆಲಸವನ್ನಾ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ;

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ವರದಾ ನದಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಯೋಜನೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ; ಆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಮಜಬೂರು ಕಟ್ಟೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುದು ಈ ವರ್ಷ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗಿರುವವರು

ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುದ್ದಾಮಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ನೀರು ಸೋರಿ ಭೂಮಿ ಚೌಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೂರು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾದರೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ಚೌಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಕರ್ ಆಗಿ ತೊಂದರೆ ಏನಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ನೂರಾರು ವರ್ಷ ಹೀಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಚೌಳಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಜಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇರಾಖೆ ಕೆಚ್ಚು ನಿಗಾ ವಹಿಸಿ, ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬುನಾದಿ ಹಾಕುವಾಗ ಏನು ದೋಷದೋಷವಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣ ನದುಪಯೋಗವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† **Sri S. S. KOLKEBAIL** (Coondapur).—Sir, after hearing the speech of the Hon'ble Minister for Public Works, I thought that the argument for two States had died the natural death. But, yesterday again some members were canvassing the same fact. I would say that they are the voice of the deceased brain and a vapouring of such brains only.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member may kindly confine himself to the demands and use a less strong language.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—The only way to dismiss that cry is by using the verse of our beloved Prime Minister that it is a fantastic nonsense. The earlier, we drop that idea, the better. As a matter of fact, if anybody were to complain against the Government, it is the integrated area people because those areas had been neglected. Our Chief Minister, who was responsible for the Karnataka State had held out all promises that he will give us all necessary help and develop the schemes and see that the Karnataka State will be a State flowing with honey and milk.

Sri S. NIJALINGAPPA.—If there is any district which has received the greatest amount of consideration, it is South Kanara.

Sri S. S KOLKEBAIL.—With due respects to the Chief Minister, I may point out that South Kanara District, especially in the matter of irrigation, has been completely neglected. I have got facts and figures, but in view of the present financial position, we do not press much. In other Districts, you have got the water difficulty and inter-state trouble, whereas we have got 22 perennial rivers with nearly ten thousand streams. But, still the ryots have no water available for irrigation purposes. There is a famous song in English saying.

"Water water everywhere, but not a drop for irrigation."

This particular matter has been brought to the notice of the Chief Minister. In my constituency, there are about 42 villages and the minor irrigation works in those villages have been ordered to be stopped saying that in view of the proposed Haladi reservoir coming up, no minor irrigation work should be taken up within the achkat of those areas. Thereby, the entire minor irrigation work has come to a stand-still in my constituency in particular and in the district of South Kanara in general. I have written not less than 6 or 7 letters to the Chief Minister,

(SRI S. S. KOLKEBAIL)

probably those letters might have been forwarded to the concerned Departments–but not a single letter has been replied by the concerned Department. I feel that it will take at least one more year at this rate to reply my letters. I submit that the minor irrigation works, especially in the 42 villages of my constituency, may be ordered to be taken up immediately. In this district, the irrigation works can be taken up only between the months of March and April. Afterwards the rain sets in and there will be very heavy rain for six to eight months and it will be impossible to start any irrigation work during that period. Therefore, I submit that the minor irrigation works may be taken up immediately in this area so that the ryots are helped. Otherwise, it is impossible for the ryots to grow any second or third crop. To quote one instance, in Coondapur Taluk there is 63,000 acres of land fit for cultivation. The first crop is grown, but the second crop is grown only in 9,000 acres of land and the third crop in only 500 acres of land. This is entirely due to dearth of water for irrigation purposes. Though there is water, we have no facilities. There are no pick-ups and not a single village has been electrified. Last year we were told that electricity will be made available to everybody, but when people apply for electricity, they get the reply that they have no materials to take up the work. In view of non-availability of materials, electrification of rural areas has come to a stand-still. Without the Irrigation Pumps it is impossible for the ryots to make use of the water that is available in each village. We want only a few lakhs of rupees for providing electricity to the Irrigation Pumpsets in this area. If irrigation pumpsets are there working, the food production or the agricultural produce can be increased to 10 times in this area. I myself being a ryot, I know the difficulties of the villagers especially in the summer months of March and April. They cannot bail-out water during the day on account of hot sun. They have to bail-out water between 4 A.M. and 8 A.M. only. They must go to work after 6 P.M only. If only these rural areas are electrified, the question of food production can be solved to a great extent. Especially when you are worried about 800 or 600 TMCft. of water, the Government has to take a little interest in putting up small vented dams. The cost of putting up these vented dams is also less. In my constituency, there are about 53 villages out of which 43 villages are having perennial streams passing through and if vented dams are put up, I am sure, the food production will go up. Therefore, I request the Chief Minister to take special interest in this matter irrespective of the orders passed by the Chief Engineer that the work should not be taken up.

And secondly, about General Administration: the burden of the song of all the Members is the same, and I also would like to add my chorus. Instead of repeating what they have already said and as the Chief Minister himself knows that it is only carrying coal to New Castle! Last year or year before, the Chief Minister said that we have inherited a rusted machinery and that machinery is being oiled and

hope to have a fine machinery somewere by 1964 or 1965. But some how, I feel that it is not so much the machinery, but the system that we are following that seems to require attention, whether it is the Tottenham system or some other system. The system which we have inherited is responsible for this beurocratic mentality. Unless we completely discard that system, there is absolutely no hope. Though we have obtained political freedom from the Britishers, some of the things like this beurocratic system is still allowed to continue and this sometime makes us feel that we have not as yet achieved real political, economic and social freedom in the administration of our country.

Now, If I may quote only one instance, to illustrate how far these people do not use even the commonsense while receiving the papers, you will certainly appreciate that this system has outlived its purpose and you must remove that system and introduce some other system which is common in some other countries. For example, one gentleman wrote a letter to the Railway Department of the Government of India that the Railway may be extended.

Mr. SPEAKER.—Railway Department is not a State Subject. I will not object if his ten minutes are not over.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—It was a matter about Railway Sir. In order to find out that there was no railway line from Mangalore to Udipi, they had sent an official all the way from Delhi to Udipi. If they had looked at the railway map, it would have been very clear that there is no railway line from Mangalore to Udipi. This is the kind of men that we have through whom we have to get our works executed.

Even when an M. L. A. writes a letter, those letters also meet with the same fate. When we say these are certain works of public utility in a particular area, prompt action is not taken. I think even the Supervisors of the locality do not know many a time what it is. Much time is lost. Government must consider at least the request from responsible MLAs a little more seriously.

Mr. SPEAKER.—Sri Gopala Gowda will take only ten minutes. Some Members may be under the impression that I am doling out time as I like and that because I like Sri Gopala Gowda, I am giving him more time. I suppose Sri Gopala Gowda will maintain that position.

Sri S. GOPALA GOWDA.— Yes, Sir. ಸ್ವಾಮಿ, ಆಯವ್ಯಯ ಅಧಿವೇಶನದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಕೊನೆಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಇತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯುತ್ ಚ್ಛಕ್ತಿ, ನೀರಾವರಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹುದ್ದೆ ರದ್ದು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಅನುಭವ ಬಂದ ಹಾಗೆ ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಹುದ್ದೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ, ರಬ್ಬರ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾದಾಗ ಮತ್ತು ಕೇಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಅಂಥ ಕೆಲವು ಘಟನೆ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದೇಶದಮುಂದೆ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Not a correct rendering of the position of the Governor. Under the Constitution, he has got ample powers.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದವರಿಗೆ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದವರಿಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದವರಿಗೆ ಒಂದು ಹುದ್ದೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇದುವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಮಾನ್ಯ ನಭೆಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದು ಏನು ಅಂದರೆ ಯಾರು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಂಥವರನ್ನು ರಾಜ್ಯಪ್ರಮುಖರಾಗಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನಾಗಿ ಅದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಾನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಜನ ತಂತ್ರದ ಈ ತತ್ವ ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—He should not develop that point further. What he has said is wrong. It is not the State that appoints the Governor. It is the President. If he wants he may take a representation to the Parliament and express his views there He may do it anywhere else, except in this Assembly.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಲಹೆ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾರಣವನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿದ್ದವರು ಹೊರಗಡೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಗೌರವ ಇದೆ. ಅವರು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗುವವರು ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸಲ್ಲಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ, ಸ್ವಾಮಿ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದ ಮೇಲೆ, ಅವರ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನಾಗಿ ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬುದು ಪರಿಶೀಲನಾರ್ಹವಾದುದು. ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದರು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾನ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—Does he mean to suggest that the Governor should be appointed in accordance with the wishes of the Chief Minister ? It is the absolute discretion of the President.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಈ ನೇಮಕದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ? ತಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಹೇರುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಸರಕಾರದ ಅನುಮತಿ ನಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Mr. SPEAKER.—Thse are all matters for discussion in the Parliament and not here.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ನಾನು ಈ ವಿಷಯ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಕುಮಾರ ಕೃಪಾ ಇತಿಹಾಸ ನೋಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಮನೆ ಅಲ್ಲಾ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಏನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾನು ಬೈಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಅದು ಒಳ್ಳೇ ಮನೆ ಅಲ್ಲಾ ಎಂಡು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಕುಮಾರ ಕೃಪಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಅಧಿಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ವಿಷಯ ಈಗ ನನಗೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತ.

Mr. SPEAKER:—Is he believer in astrology ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ.

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು "ಕುಮಾರ ಕೃಪವನ್ನು" ಹೊಸದಾಗಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ತೆರವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ತಾವು "ಬಲ್ಲಬ್ರೂವಿಗೆ" ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ "ರಾಜ ಭವನ" ಎಲ್ಲಿರಬೇಕು, ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು. ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಸಂಬಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅಲೋಯೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಅರಮನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೋದ ಸಲ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ನಡೆದಂಥ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ. ನಮಗೆ "ಲಲಿತ ಮಹಲ್" ಆ ಹೊರತು ಇನ್ಯಾವುದಾದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವಂಥ ಷರತ್ತುಗಳಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ, ಇವೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕೆಲವು ನೇಮಕವಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಈ ಒಂದು ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಹೊಸಬರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಐಟಂ 179ನೇ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ

	Rs.
"Repairs to Palace Buildings ...	75,000
Maintenance of Palace Buildings ...	75,000
Electricity Charges on account of Royalty on Street Lights Maintenance of Palace Electrical Installations including Electricity Charges	12 lakhs

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಇದೆ. ಇದು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗಾರ್ಡ್‌ನ್ಸ್‌ಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಖರ್ಚುಗಳು ಸರಕಾರಿ ಬಾಬಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಹಿಸದಿರಲು ಬೇರೆ ತೊಡರುಗಳು, ತೊಂದರೆಗಳು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಣಕಾಸಿನ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದೆ ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಅರಮನೆಯನ್ನು 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಹೊರಟಿದೆ ಅಂತ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅದು ನಿಜವೋ, ಸುಳ್ಳೋ ಎಂದು ಸರಕಾರ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸುಳ್ಳು, ಸುಳ್ಳು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ ಸುಳ್ಳು ಆಯಿತು. ಅದು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮಾತುಕತೆ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದು ನಿಜವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಆಗಲಿ, ನ್ಯಾಯವಿ, ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ಅರಮನೆ ಘಟ್ಟ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ಮತ್ತು ಹೊಸ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ರಾಜ ಭವನವನ್ನು ಒದಗಿಸ ತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಏನು ನಿಲುವನ್ನು ವಹಿಸಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಾವು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ.

ನಾನು ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ, ಆ ಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ. ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಇವತ್ತೂ ಕೆಲವು ಬಂದಿವೆ. ಕಾಮರಾಜ ಸೂತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಬೇಕು, ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಗಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ, ಕಾಮರಾಜ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ನಾನು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನುಭವವಿರಬೇಕು, ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮುಖ, ಒಂದು ದಿಕ್ಕು, ಒಂದು ಭಾವನೆ, ಒಂದು ಆಂತರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಅದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ತವಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿರಲೇಬೇಕು. ಹೊರಗಡೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವಾಗ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕು. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಮೃದು ಸ್ವಭಾವವಿರುವವರು, ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಒಳಗಾಗುತ್ತೀರ. ನಾನು ಬಂದು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ, ಇವನು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅವನನ್ನು ನಂಬಿ, ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೌದು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೀರ. ನಾನು ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗ, ಕೆಟ್ಟ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಆ ಕೆಟ್ಟ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮನುಷ್ಯ ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ ಅನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಹೊಗಳಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೀರಾ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವ ನಾನು ಅರಿತು ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಮಾಡುವಾಗ, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್‌ಮನ್‌ಶಿಪ್ ಇರಬೇಕು. ನಾನು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ, ನಿರ್ದಯರಾಗಿ, ನಿಷ್ಠೂರವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು, ಒಳ್ಳೆಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಬಹಳ ನಿಷ್ಠೂರವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಅಧಿಕಾರ ದಾಹದಿಂದ ಕೂಡಿದವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಜನ ಒಳ್ಳೆಯವರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಯೂ ಇದೆ, ತಾವೂ ಹಿಂದೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರಿ. ನಾನು ತಮಗೆ ಬಹಳ ನೇರವಾಗಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಹಳ unwieldy. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಹತೋಟಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದು 10 ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಳೆದಾಡುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಷಂಸುದ್ದೀನ್‌ರವರು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿ ಒಂದು ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು, ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಸಣ್ಣದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ದೇವರೇ ಮಾಡಿದ ಎಂದು. ಅದು ಕೆಟ್ಟ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅಲ್ಲ, ಹಾಸ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಷಂಸುದ್ದೀನ್‌ರವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ಗೌರವವಿದೆ. ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭವೂ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದು ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಪುನರ್ವಸತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ಬಹಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಇದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚು ದಕ್ಷರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ, ಅನುಭವ ಇತ್ತು, ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ, ಅದನ್ನು ನೀವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯಂಥ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದೀರ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಹೊರೆಯನ್ನೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದೀರ. ಇಷ್ಟನ್ನೂ ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಶಕ್ತಿ ಬೇಕು, ಬಹಳ ದೂರದೃಷ್ಟಿಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಹಕಾರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ತಮ್ಮ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ತಮಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದರು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ 35 ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಮುಷ್ಕರ ನಡೆಸಿದರು. ಉಪವಾಸ ಮುಷ್ಕರ ನಡೆದಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೋಭೆ ನಡೆದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ, ಕಂಠಿಯವರು ತಮ್ಮ ನೆರವಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈಶ್ವರ ವಿಷಕಂಠದಂತೆ, ನೀಲಕಂಠನ ಪಾತ್ರ ವಾಡಬೇಕಾಯಿತು, ಆ ಒಂದು ಕಹಿಯನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕಹಿವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಕಂಠಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿದ್ದರೆ, 16ನೇ ತಾರೀಖು ಮರಣ ಹೋಮವಾಗುತ್ತಿತ್ತು,

ಸರಕಾರವೇ ಉಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಸರಕಾರದಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದ ಕಳಂಕವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ವರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಎಂದು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಗೌರವವಿದೆ. ಅವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮುಖ್ಯ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋವನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಅವಮಾನ ಗೌರವ ಇರಬಹುದು. ಏನೋ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಭರತನಂತೆ ನನಗಾಗಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು, ನಾನು ಬಂದಮೇಲೆ, ಗೌರವ ದಿಂದ, as a gentleman ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಗೌರವಭಿರಬಹುದು. ತಮಗೆ ಅದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನಿಯುಕ್ತಿಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಕಡೆ ಎಷ್ಟು ಒಮ್ಮತ, ಎಷ್ಟು ಪರಸ್ಪರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದು, ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಧಾನ ಇರಬೇಕು, ಚಿತ್ತ ಶಾಂತಿ ಇರಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಮೈನೂರಿನವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು, ಹಳೇ ಮೈನೂರಿನವರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತಾ ಇರುವುದಾದರೆ ತಮಗಾದರೂ ಯಾವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಯಾವ ಒಂದೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ -ಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರದ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ತಿಳಿದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಭೆಯವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಆಯೋಗದವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

> "The Commission are constrained to observe a certain amount of laxity on the part of Government departments, presumably due to an inadequate understanding of the duties and functions of the Commission and the working of the Consultation Regulations. Not infrequently, even Government Orders seem to be honoured more in the breach than in observance.
>
> "Delays in sending proposals to the Commission are some times so serious as to make them meaningless. For, the Commission are faced with a *fait accompli* and their advice is rendered superfluous. For instance, in the case of promotions, the Commission are consulted days after the issue of notification giving effect to the proposed promotions."

ಎಷ್ಟು ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಈಡುಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆಯೋಗವನ್ನು ಕೇಳಿದೇ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಒಂದು ಮಾತು ಸರಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆಡಕು ಇರಬಹುದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಜನ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆಗಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಆಯಿತು? ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನ ದಾನಪ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಮೇಟಿ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರಿಗೆ—ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ಎರಡು ಆಗ ಬೇಕೆನ್ನುವುದರ ಹಿಂದುಗಡೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಇದರ ಹಿಂದೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅತ್ಯಪ್ಪ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ ಹಿಂದುಗಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳ ಹತ್ತಿರ, ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನನಗೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಇತ್ತು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಆಯಿತು, ನನಗೆ ಆ ಜಾಗ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿಸಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ)

ದರು, ಹಾಗೆ ಆಯಿತು, ಹೀಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಮಿನಿಸ್ಟರು ಗಳ ಸಂಬಂಧೀಕರು ಇರಬಹುದು, ಆಳಿಯ ಇರಬಹುದು, ನೆಂಟರು ಇರಬಹುದು, ಸ್ನೇಟ್ ಆಫೀಸರು ಇರಬಹುದು. ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಹೋಯಿತು, ನನ್ನ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಹೋಯಿತು, ನನ್ನನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು, ಅದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಮನಸ್ಸು ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಏನೋ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ತಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಟೆಂಪೊರೆರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಸಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಡಬಾರದು? ನಮಗೆ ನೆಪ ಹೇಳುವುದು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅವರು 6-7 ವರ್ಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಇವತ್ತು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಇವತ್ತೇ ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಆದ್ದರಿಂದ 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಒಂದು ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಆ ಯಂತ್ರವೇ ಇವತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮೊದಲನೆಯ ಶತ್ರುವಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಆಗಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಆಡಳಿತ ಆಗಲಿ, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯ್ತಿಯ ವಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಂತಹ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ಜಮಾಬಂದಿ ಇಟ್ಟರೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ—ಏಕೆ ಬರಬೇಕು ಹೋಗ್ರಿ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಹಣಿ, ಖರೀದಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಪಹಣಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಡಳಿತ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸಂಶಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಬೇಕು? ಮತ್ತೆ ನೆಪ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಆ ವಿಷಯ ಬಿಟ್ಟು ನೀವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಹೋಗಲೇ ಬೇಕು, ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲೇ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ, ಇದು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಪರವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ತರಹೇತು ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುವ ಕೆಲಸವಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದವರು ತಿಳಿದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ಮಾಡಿರಿ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ, ಆಫೀಸಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ತಿರುಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ತಿರುಪೆ ಜನರೇ? ಇವತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಆಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೂಬು ಇಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ನಾವು ಇರುವುದು? ತಾವು ಇಡಿಸುವವರು ಇಡಿಸುತ್ತೀರಿ ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಈ ಆಡಳಿತ ಬುಡದಿಂದ ತಲೆತನಕ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೊಲಸು ನಾರುತ್ತಾ ಇದೆ, ಮೊದಲು ಈ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದ ಲೆಗ್ಯೆಸಿ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೀರಿ, ಕೊಳೆತು, ಹಾಳಾಗಿ ನಾರುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಭಾಗ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿ. ಯಾವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ರಕ್ತ ಕೊಟ್ಟು ಬದುಕಿಸಿ. ಸರಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತ ಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಷ್ಟೋ ಇಷ್ಟೋ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂಬ ಅರಿವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೋಡನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ 3-4 ತಿಂಗಳು ಡಿಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸುವ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಂತೆ ಆ ಹುದ್ದೆ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದರೆ 7 ಜನ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂತೂ ಆ ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರುಗಳು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಡಿವಿಜನಲ್

ಕಮಿಷನರ ಜೊತೆಗೆ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನನಗೆ ಇವತ್ತು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ ಗ್ರೇಡ್‌ನವರನ್ನು ತಹಸೀಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 3-4 ಜನರನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತೀರಿ. ಇವತ್ತು ಬಿ.ಡಿ.ಓ.ಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಗಳಿಗೆ ಜೀಪು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಆ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಹಿಂದೆಯೇ ಜನರು ಯಾವಾಗಲೂ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಂದಲೇ ತಹಸೀಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಜನರು ಗೌರವ ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಯಾವುದಾದರೂ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಬಂದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದುಕೊಂಡು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿನೇ ವಿದರ್ ಅವೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹೇಳಿದರು ಅದು ಆಗುವವರೆಗೂ ಕೂಡ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲಾ. ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಗೌರವ ಇರುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತರುತ್ತಾನೆ. ಎಕ್ಸೈಜ್ ಇಲಾಖೆಯ ಆಫೀಸರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವಂಗೆ ತುಂಬಾ ಗೌರವ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವನು 10ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತರುತ್ತಾನೆ, ಹೀಗೆ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಇವತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೌರವ. ಅದು ಹೋಗಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವನ ಬಿ.ಡಿ.ಓ.ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಗೌರವ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾಡುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳೇನು ಇವೆ ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಈ ತಹಸೀಲನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದೀತು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಶರಾವತಿಯ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಾಂಗಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದಂತಹ ಅಕ್ರಮ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹಣದ ದುರ್ವ್ಯಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಿದೆ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಶ್ವೇತ ಪತ್ರವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಒಳಗಡೆ ಇರುವವರೇ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತೀತು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಅಳುವ ಪಕ್ಷದವರಿಗಿಂತ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಳ ಕಳಿ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಕೊನೆಯ ತನಕ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಲ್ಲೂ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಣ್ಣಾರಾವ್,

9-30 A.M.

ಗಣಮುಖಯವರು ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಂದೆ ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿರಬಾರದು, ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾಯರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಿಗೂ ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ, ತಪ್ಪು ಕಂಡರೆ ಖಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಕೈವಾಡವಿಲ್ಲ, ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ವೇತ ಪತ್ರ ಹೊರಡಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಲೋಪವನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಖಾನಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿವೆ, ಹಿಂದೆಯೇ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು, ಖಾನಗಿಯವರ ಉಪಟಳ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡೂ ಸಹ ಖಾನಗಿಯವರಿಗಿಂತ ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದೆ, ಸಾವಿರಾರು ಕಿಲೋವಾಟ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವವರಿಗೆ ಈ ಬೋರ್ಡು ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತದೆ, ಅದೇ ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನೂ ಮತ್ತು ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಬೇಕು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸಾಲಮಾಡಿ ಪಡೆದ ಹಣವನ್ನು ಖಾನಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಖಾನಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಈ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲೂ ಡೈರೆಕ್ಟ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ)

ರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದುವರೆಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿನ 9ನೇ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದೆ. ಪಿಕ್ಯೂನಿಯರಿ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಇರುವ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿರಬಾರದು. ಆದರೆ ಜತ್ತಿಯವರೇ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ರಿಸೈಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡಲು 23 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 120 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಂದಾಜು ಏರಿತು ಎಂಬುದು ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿಯಾದ ಘಟನೆ. ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು; ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿಯಿರಬೇಕು. ಬಹಳ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಇದರ ಅಂದಾಜು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ: ತಲಕಳಲೆ ಡ್ಯಾಂ ಮತ್ತು ಮಳಲಿ ಟನರ್‌ಗಳ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಯಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಮಾಡಿದರು, ಯಾರು ಇನ್‌ವಿಜೇಪ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇದ್ದ ಇಂಜಿನಿಯರು ಇಂದು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿ ಪಾಲುಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಶರಾವತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಖ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ವದಂತಿ ಇದೆ. ಈಗಿರುವ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ನಿವೃತ್ತರಾಗುವುದಾಗಿ ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಬೇಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಸಮಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕ್ಯೂದಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳವಿದೆ. ಈ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲು ಏನು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಈ ವಿಷಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಾಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ರಾಜಕೀಯವಿರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ — ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯದವರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ, ನಿಮ್ಮವರೂ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ — ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದವರೇ ಇಬ್ಬರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಪಾರ್ಟಿ ವಿಚಾರಿಂಗನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣಪುರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ರವರು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಹೇಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನಾರಾಯಣಪುರ ಬಳಿದು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಘನತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶವೆಷ್ಟು, ಎಷ್ಟು ನಿರಾವರಿಯಾಗುವುದು, ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು, ಲಾಭ ನಷ್ಟವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಬೇಕು. ಎರಡನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ವದಂತಿಯಿತ್ತು. ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಆಗಿರುವ 32 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಲೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಮುಡ್ಡಿ (ಹುಮ್ನಾಬಾದ್) — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಕೇವಲ ಬೀದರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಜೆರ್ಜಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನದಿಯ ನೀರು ಎಷ್ಟು ದೊರಯಬೇಕೆಂಬುದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರಿನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೋದಾವರಿ ಬೇಸಿನ್ ಇದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಬೀದರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಗೋದಾ

ವರಿಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 27 ಭಾಗ ನಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದುವು ಆಗಿನಿಂದ ನಾವು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾರಂಜ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಮೂರನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಯೇ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮೂರನೆ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಸೇರಿಸಲು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವ ಸರ್ವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಎರಡು ಬೆಳೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬರಿ ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಂಜ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಸುಖಮಯವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರನೆ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೇ ಕಾರಂಜ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾರಂಜ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಇದೊಂದು ವೀಡಿಯಮ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು, ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವೆ ಎನ್ನುವ ಅಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗಾಗಿ ಎರಡು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿತ್ತು. ಈಗ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಾಗ ಇದು 5 ಕೋಟಿಗಳವರೆಗೂ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಎರಡು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಇದ್ದಾಗಲೇ ಇದರ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೇ ಇರುವಾಗ ಈಗ ಇದರ ಬೆಲೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತಿದೆ, ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ, ಈ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯಿಂದ ಬರುವ ನೀರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು 50,000 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಕಾರಂಜ ಪ್ರಾಜಕ್ಟು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ಮೂರನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೇ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30 ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಐದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಔರಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕ, ಹುಮ್ನಾಬಾದ ಹಾಗೂ ಭಾಲ್ಕಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 90 ಭಾಗ ಬರಿ ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಬೆಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲಘ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ತಂದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಮ್ಮ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಥೆರ್ಮಲ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನುಗಳೇನೋ ಬಂದವು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಜನರು ಹೈಡಲ್ ಪವರಿಗಾಗಿ ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿರುವ ಡೀಸಲ್ ಪವರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದರ ಖರ್ಚು ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರದಿಂದ ಎರಡು ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೈಡಲ್ ಪವರು ಬಂದರೆ ಖರ್ಚು ಇಷ್ಟು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದವರೆಗೆ ಲೈನು ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮುಂದೆ ಷಹಾಬಾದ, ಹುಮ್ನಾಬಾದ್ ಬೀದರ, ಭಾಲ್ಕಿ ಹಾಗು ನಂತಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಾದವರೆಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಲೈನನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನಕ್ಕೆ ಹೈಡಲ್ ಪವರು ಸಿಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

196 ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಾನಾ ನಗರಸಭೆಗಳಿಗಾಗಿ; ವಾಟರು ವರ್ಕ್ಸಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 45 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಟರು ವರ್ಕ್ಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಹುಮ್ನಾಬಾದು, ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ ನಗರಸಭೆಗಳು 6-7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಸುಮಾರು 5 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನಾದರೂ ಸಹಾಯಮಾಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ

(ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಮುಡ್ಕಿ)

ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ಬಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಹುಮನಾಬಾದ ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರಾಪ್ಪು ನೀರುಸಿಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಒಬ್ಬರು ವಾಟರು ಡಿವೈನರು ಬಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಹುಮನಾಬಾದ್ ಮುನಿಸಿ ಪಾಲಿಟಿಯವರು ತಮ್ಮಲ್ಲರುವ ರಿನರ್ವನಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರಕಾರದ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಸಹ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜೇಸಿಗೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿಯಾದರೂ ಸರಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ 10–11 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಹುಮನಾಬಾದ ಮತ್ತು 20 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ ನೀರಿನ ಪೂರ್ಯೆಕೆ ಕಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುವ ಆಫೀಸರುಗಳು ಸರ್ವೇಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೀದರ್ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಡಮಾನ, ನಿಕೋಬಾರ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಜನರನ್ನೇಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಲ್ಕಿ ಸಂತ ಪೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಾಕ್ಕೆ ಕೋರಾರದಿಂದ ಒಬ್ಬರು ಬಿ ಡಿ.ಓ. ಅವರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ವಿಚಾರಿಸುವಾಗ ಇವರು ಎಲ್ಲಯೋ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ಯೂನೂರು ಭಾಗದಿಂದ ಬೀದರಜಿರೆಗೆ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಳ್ಳೆ ಆಫೀಸರುಗಳು ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳು ಕಾಲಮಾತ್ರ ಇದ್ದು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ರಿವಿಜನಲ್ ರೆವರ್ ರೆಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು, ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾವುಗಳು ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕರೆದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೀದರ್ ಭಾಗದ ಡೆಪ್ಯುಟೇ ಕಮಿಷನರವರನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರವರನ್ನೂ ಸಮಿತಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಈಗ ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರುಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಪಿ. ಡಬ್ಯು. ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸದ ಒತ್ತಡ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನೀಯರ (ಜನರಲ್) ಖರ್ಚು ಮಾಡುವದು ಸುಮಾರು 5–6 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಬರುತ್ತೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿನವರು ಸುಮಾರು 7–8 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ರೋಡು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಸುಮಾರು 20–22 ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕಡಮೆ ಕೆಲಸ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈಗ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೈವೇಸ್‌ಗಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರು ಇದ್ದಾರೆ, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್‌ಗಾಗಿಯೇ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಗೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—Sir, the Demands on General Administration, Irrigation and Power, in my humble opinion, are vital demands. It also gains added importance in view of the fact that the Chief Minister himself heads these Departments. I would like to start certain of my observations with General Administration.

It is accepted on all hands that there has been a steady deterioration in the administrative services. Demoralisation seems to have set in at all these stages in all the cadres in the administrative services. There have been talks of disappointment and frustration. Some of it is due to the fact that the Inter-State Seniority List has not been finalised. It is a common spectacle that almost every Gazetted Officer goes about with a Civil List in his hands. He is not sure about his own seniority all the time. The best of his attention is bestowed not on what is going on in the State but on his seniority, his promotion and his transfer. This is not a healthy development. One of the trends that we observe in the last 16 years of our independent existence is the political interference in the administrative procedure and set-up. I am not singling out any political party. I guess that all the political parties are equally responsible for this deterioration in standards in public life. Not a day passes without non-official interference in the process of administration. A day will have to soon come when the public servant will be given the required freedom to act in consonance with his conscience within the framework of the letter and spirit of the rules and regulations that we have framed. All of us will do well to address a question to ourselves whether we have created such an atmosphere for our public servant in this State. Many questions have been asked here about the set-up of the Vigilance Commission. Only the other day the Finance Minister while replying to certain of the questions posed to him by this House said the entire set-up will be finalised in about a week's time. There are no two opinions in this State as well as in this country that while settling up standards in public life and even in governmental agencies, we have to take serious note of the fall in standards. In keeping with that the Union Minister for Home has set up a Vigilance Commission at the Union level and it was held out as a suggestion, if not as an advice, that the State Government also have to follow suit. Now I am beginning to get bewildered at the manner in which the State Governments have been moving in this direction of setting up Vigilance bodies. What is it that is in the way of the State Government for the creation of a Vigilance Commission? We hear that in principle the State Government has agreed to the idea of setting up this Vigilance Commission. Is it because the State Government has not been able to find one suitable enough to take charge of the post of Vigilance Commissioner? We are also by no means sure whether it is going to be a single-man Commission or it is going to be a Commission consisting of more than one person. These are some of the things which are bothering all of us for quite some time and I would like the Chief Minister to act vigorously in this field. I would also like him not to lose any further time in the setting up of this Vigilance Commission.

We have said before that this Secretariat is overcrowded with Ministers and Deputy Ministers. I feel sorry for the Deputy Ministers. They are in a way humiliated. Some of the Deputy Ministers have absolutely no work. I am not going to single out any one of them because what I have been saying in public these Deputy Ministers have

(SRI S. M. KRISHNA)

been feeling within their hearts that they have absolutely no work and their function has become merely ornamental. So I would like to call attention of the Chief Minister that this also is not a very healthy development. Simply because you would like to accommodate certain members of your own party and you have got to place them in certain posts, it does not mean that they should not be given any work at all. Some of the heavy Departments like Health, Home and Revenue have no Deputy Ministers. The Department of Municipal Administration has been allotted a Deputy Minister. There should be a certain fairplay and a good deal for the Deputy Minister also. Otherwise in all consciousness with a stroke of your pen you can say tomorrow that you need no Deputy Ministers and we would be the first to congratulate the Chief Minister on that score. I hear that there is a training institute for administrative services in Mysore City. I have been making enquiries about this training institute. I am told that this is established on the lines of the administrative training centre in Mussorie. The other day I came to know that this Mysore City training institute has hardly any library. Moreover, it is not a residential institute. Some of the Tahsildars and Assistant Commissioners that you have recruited in the last year or two have been asked to go to Mysore City to get training. From whom do these young men get trained? They get trained by an Assistant Commissioner. This is a very sad state of affairs. If you want to train these young men, the training will have to be on certain scientific lines. The training will have to confine itself to certain administrative principles. Simply because there is an institute in Mussoorie, you would like to have a similar institute of training without proper equipment. That does not speak well of the intentions of Government. I would like the Chief Minister to bestow his attention to this training institute also.

Much has been said about irrigation. Much has also been said over a period of time about Krishna waters, about Upper Krishna project, about Cauvery valley and all that. I would like to draw the pointed attention of the Government of Mysore to a salient feature.

10-00 P.M.

When the Union Minister made a statement in Lok Sabha about the sharing of waters, he also declared that they would constitute Inter-State River Boards. Inter-State River Boards will be constituted to co-ordinate the demands of various States and also to ascertain the needs of various States. Sir, with the change of personnel in the Union Ministry of Irrigation and Power, I fail to understand why the idea of the formation of the river boards have been given a go-by. I have not been able to understand what was good sometime back when Mr. Hafiz Mohammed Ebrahim made his statement in Lok Sabha, a responsible statement, is not feasible now. Many of us while participating in that discussion welcomed the formation of these river boards, with a view to settle these inter-State river water disputes amongst ourselves. But, now

Sir, recently Mr. K. L. Rao the present incumbent in the office made a statement that they are not going to establish these inter-State River Boards. I fail to understand why these river boards are not going to be established. I would like the State Government to bestow serious consideration on this thought. They must demand on the Central Government, they must agitate and they must impress on the Central Government the efficacy, the usefulness of having these inter-State River Boards.

We said before that the vital interests of Mysore State have been sacrificed with particular reference to the sharing of waters in Krishna River. We are all verry happy that technical sanction has been got to the Upper Krishna project. Only the other day, the Public Works Minister was so flattered—he was so proud that this Government has achieved this in two years of its existence, that it has got technical clearance to Upper Krishna project. So far, so good. But, from here, where, do we go? Now, getting technical sanction is not the end in itself. we have to go very many steps forward before we can satisfy the people of Bijapur, Gulbarga, Bidar, Raichur and so many other districts. The vital question still remains open. Allocation of water from the Union Ministry—would that be enough to complete this Upper Krishna project? Will we have 230 TMCft. of water to finish all the stages of Upper Krishna? That question has not been answered at all. According to our own calculation, there may be very little left out of 60 TMCft. of water. We have been using 92 TMCft. of water before 1947. We have been using about 280 TMCft. of water now. Then, we will have to reserve about 50 TMCft. of water for industrial development. And, Malaprabha will consume about 37 TMCft. of water. And then, Tungabhadra and various other miscellaneous projects will get 28 TMCft. of water. In all, were are using about 489 TMCft. of water, and only about 111 TMCFT of water will be left. 111 is a very inauspicious figure.

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is very auspicious.

Sri S. M. KRISHNA:—According to me, it is very inauspicious. Our minimum requirements for Upper Krishna, according to the figures furnished by the State Government itself, is 226 TMCft. of wateri Where do we get the rest of the water. On the one side, we have the belligerent Andhra Pradesh Government. They have been vocal; they have been organised; they have been united. Besides, they have a Minister there who will safeguard their vital interests. Now, Sir, whom have we here to safeguard our vital interests? We will have to depend upon the Leader of the House Sri Nijalingappa, with the weight he commands in Delhi. For two years we have depended on Sri Nijalingappa—and with great respect, may I submit that we are disillusioned? We are disillusined because, the suspicion in some of us still remain that the vital interes of Mysore State are not safeguarded properly.

My friends have made reference to the White Paper on Sharavathi, and I am not going to make any observation on the White paper. Suffice for me to say that if at all any thing is proved according to the White Paper, it is that justness of our demand for a judicial enquiry. It has

(SRI S. M. KRISHNA)

been proved beyond all reasonable doubt. I would like Government to reconsider its stand, in all propriety, to have a judicial enquiry into the whole affairs of Sharavathi.

MR. SPEAKER.—If everybody deals with Sharavathi, where is the agreement? If all members like to have a talk wholesale, let us have a full dress debate. We have to adhere to the agreement to which I am a witness.

SRI S. M. KRISHNA.—Later on, it may not be said that the Opposition did not demand a judicial enquiry.....

MR. SPEAKER.—Sri Gopala Gowda has expressed on behalf of all of the members.....

SRI S. M. KRISHNA.—I am only strengthening the hands of Sri Gopala Gowda when he said that we want a judicial enquiry.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ರಾಮದುರ್ಗ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇವಲ ನಾನು ಘಟಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ— ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪಾಲನ್ನು ನಾವು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ, ಈ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವೆವು, ಎಂಬುದಾಗಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುವಾಗ ನಮಗೆ ಕೇವಲ 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ಯಾರಂಟು ಸಿಗುವ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ಯಾರಂಟನ್ನು ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ಈಗ ನಾನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಂ 92 ಮತ್ತು 93ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದ 32 ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುವು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಘಟಪ್ರಭಾ ಒಂಜೇ ಒಂದು ನಮಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು 92—93ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಘಟಪ್ರಭಾ ಗೋಕಾಕ್ ಕೆನಾಲಿಗೆ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ನೀರಿನ ಕರ ಮತ್ತು ಇತರ ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ಕೇವಲ 14.48 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ 18 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ 14.48 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತವೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆ.

1964-65ನೇ ಇನವಿಯ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮೆಮೋರಾಂಡಂನ ಪುಟ 92-93ರಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಂದ 42 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ 56.50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಗೋಕಾಕ್ ಕೆನಾಲ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ 1,800 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯದ ನೀರಾವರಿ

ಯುಂದು ತಿರುಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವಲ್ಲ ೬ ದಮ್ಮು ಹಣ ಗೋಕಾಕ್ ಕೈನಾಲ್‌ನಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹಣ ನೀರಾವರಿ ತೆರಿಗೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಆಗದೆ ಇರುವುದು ಕಳವಳಕಾರಕ. ಧೂಪದಾಳ ಮತ್ತು ಗೋಕಾಕ್ ಕೆನಾಲ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಹಣಕ್ಕೆ 3 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಬಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 52,312 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆಗುವುದೆಂದು 1953-54ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿನ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅಷ್ಟು ಹಣ ರಿಟರ್ನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ನಮಗೆ ಬಂದರೆ ನಾಕು ಎನ್ನುವಂಥಾ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರ... ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ನೀರಾವರಿ ತೆರಿಗೆಯ ರೂಪದಿಂದ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವಸೂಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ರೆಕ್ಕೆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಮುಂತಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆನಾಲನ ನಲುವಾಗಿ working expenses 47,000 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಕೀಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಭಾರವಾದ ನೀರಾವರಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು?

ಓಟ್ಟು ಗೋಕಾಕ್ ಚಾನರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಧೂಪದಾಳ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವರು ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ. ಅವರು ಯಾರೆಂದರೆ ರೈತರು ಮತ್ತು ಗೋಕಾಕ್ ಮಿಲ್ಲಿನವರು. ಗೋಕಾಕ್ ಚಾನರ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈತರು 115 ಕ್ಯೂಸೆಕ್ಸ್ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಕಾಕ್ ಮಿಲ್ಲಿನವರು 68 ಕ್ಯೂಸೆಕ್ಸ್ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 8 ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಿಲ್ಲಿಗೆ 12 ತಿಂಗಳೂ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಮಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೇವಲ 14,313 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿ ತೆರಿಗೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಿಲ್ಲಿನವರು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತ 70 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. 1962ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ನಾವು ಜನತೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. 'water rate'ನಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆಂದು, ಸ್ವಾಮಿ ಜನಗಳು ಬರಿ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಏನು ಭರವಸೆಯನ್ನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೊದಲು ಅಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ 20 ಇಂಚಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲವಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಬಿಜಾಪುರ ಮಾತ್ರ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇತರ ಭಾಗಗಳೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಭಯಾನಕವಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬರಗಾಲ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಪುರಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಎಂದರೆ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ರಾಮದುರ್ಗ, ಗೋಕಾಕ್, ಅಥಣಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಹಿಂದು ನಾರಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಮಹೇಶ್ವರರ ಕಡೆಗೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳು ಇದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮುಂದೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಆಗ ಕಡು ಕೋಪಿಗಳಾದ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ನಿರಂತರ ಬರಗಾಲ ಇರಲಿ ಅಂತ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಶಾಪವಿಮೋಚನೆಗಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಾಗ್ಗೆ ಅವರು ಭಾರತ ದೇಶವು 1962ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಟ್ಟಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪನವರು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ತಾವು ಆ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳ ವಾಣಿಯನ್ನು ಸುಳ್ಳುಮಾಡಬೇಡಿ. ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗೋನ್ಯರ ಇಟ್ಟಿರುವಂಥ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪ:— ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 84 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಹಾಜೀರ್.—20 ಇಂಚಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾಗದ ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹುರುಪು ಮತ್ತು ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ನಮಗೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ಪುರೇಶಾಹೋಗಿ ನಮಗೆ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೋಗದಂತಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ಬರಿದೋ ಬರಿದು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವೆರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಹಣವನ್ನೇನೋ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರೈತನಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯೆಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ರೈತನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೈತ ಆ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರು ತಿಂದು ರೈತನ ಕೈಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ರೈತನ ಕೈಗೆ ಅಷ್ಟು ಹಣ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಪ್ಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಬಡ್ಡಿ ಸೌಲತ್ತನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ, ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಿಜಾಪುರ ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಕಡೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಕೋಪನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ; ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ದಿನೇ ದಿನೇ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬೇಕು, ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಸುಖಸಂಪತ್ತುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ ಎಂದು ಜನ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಶೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು, ಆದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಿಂದೆ ಇದ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ನವರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಜನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಭಿಸಿತೋ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಜನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವಾತಾವರಣವೇ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು, ದಿವಾನರನ್ನು, ಕಾನ್ಸಿಲರ್ ಇವರನ್ನೇನಾದರೂ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವೊತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಇದ್ದೇ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮೆಂಬರುಗಳು, ಮಂಡಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಜನ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಈ ದಿವಸ ಉದ್ಧವವಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನುಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಂಡಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಹೇಳಿದರೆ, ನಾಲ್ಕು ಜನ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಭಾಲ್ಕಿ, ಬೆದರೆ ಅಥವಾ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಮುಂಬಡಾಗಲು

ಎಂದ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಎಂದು ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಸರ್ವಾಜ ಏರೋಧಿಗಳು, ರಾಭ ಬಡುಕರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಂಧುಗಳು ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ತರೆಬಾಗಿ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಆದಳಿತವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸು ತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗು ವುದಿಲ್ಲ, ಅವರೇ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನಾಯಕರಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರಿಗೂ ಕೂಡ ತುಂಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಯೇ ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ವಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಸಹ ನಾವು ಏಕೆ ನ್ಯಾಯ ವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಫೋನ್ ಮಾಡಲ, ಯಾರಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಬಂದು ಹೇಳಲ ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ರೆವೆನ್ಯೂ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಬರಿಯೋಣ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಉಳಿಗಾಲವಿರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಬದರಿಗೋ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೋ ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಮೂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೀರೋ.....

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಭವ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರಿದ್ದರು. ಬಹಳ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಂಡಿವಿಜುಯರ್ ಕೇಸಿಷ್ ಹೇಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ —ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ನಾನು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಬಂದರೆ ಒಂದು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನರಿದ್ದ ಹಾಗೆ. ಅವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರೆಲ್ಲ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮುಂದೆ ವಿನಯದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಇವರು ನಿಜವಾಗಿ ಅವರ ಮೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಅವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಬರೆದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಟೆಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಜಮೀನುಗಳ ಎರೆಯನೇಷನ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧೀಕರ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿದರ್ಶನ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿ ಎಂದು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನೋಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇನೆ.

ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಇದೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಕ್ಕಲಿಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಎನೋ ಹೋಗಲ ಬಿಡಿ, ನಮ್ಮವರು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಲಿಂಗಾಯಿತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಿಂಗಾಯಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡು ತ್ತಾರೆ, ಮುನಂಗ್ಯಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುನಂಗ್ಯಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹೀಗೆ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೂ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿಗೂ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನ ಇರಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಭಾಗವಹಿಸಿ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು; ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನೇನು ಕೆಲಸವಾಡ ನಡೆಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದೆವು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಪದ್ದು ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೀಸರಾಗಿರುವುದಲ್ಲ, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಜನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲ ಒಂದು ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹೀನವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸು ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಆಫೀಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಪೊನ್ನೆ, ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರು ಹೋಗಬೇಕು ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ಮುಖಂಡರು ಹೋಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಡ ಪ್ರಜೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವ ಜಾಗಕ್ಕೆ ವೇಷ ಮರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ಇರಾಖಾ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಾಳೆಯಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇರಾಖಾ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳು ಸೆಲೆಕ್ಟೆಡ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಇರಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಿಷ್ಪಾಪಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಒಂದು ಇರಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಅವನ ಚರಿತ್ರೆ ಏನು, ಅವನು ಎಂಥ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಂಥ ಮನುಷ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಇತ್ತು, ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು 60-70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು 60-70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಪಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ಯಾವರೀತಿ ಅವರು ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು? ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲದೆ; ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬೇರೆಯವರೂ ಕೂಡ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇರಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುವಾಗ ಶ್ರೀ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಸ್ವನವರು ಹೇಳಿದರು, ಶ್ರೀ ಹುಡ್ಡಾಸ್ತಿಗಾರ್ದರು ಹೇಳಿದರು, ಅಥವಾ ಇನ್ನಾರೊ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಡಿ. ಯಾರು ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಉಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೇಮಿಸಬೇಕು, ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇರಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ನೀತಿಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿನ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಮಾಜವಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಂಥ ಅಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖಂಡತವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ದಿಟ್ಟತನದಿಂದ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಕಷ್ಟ ನೀಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳೆಗೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆಂದು

ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಬರೆದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

10-30 A.M.

†ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಮ್ಮ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು). —ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಒಂಬತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಇದು ವಿಶಾಲವಾದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಾಂತವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಈ ದೇಶದ ಜನತೆ ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಈ ಮೈಸೂರು ವಿಶಾಲವಾಯಿತೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖ್ಯವಾದುದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕವರ ಅನುಕೂಲಗಳು ಇವನ್ನು ನಾವು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇದುವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಾಸಾತ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಭೂತಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬಾರದು, ಅವರು ಕೇಳಲೂ ಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ನಮಗೆ ಬೇಡವೆಂದು ನಮಗನಿಸಿದರೆ ಆಗ ಇದು ಬೇಡ ಎನ್ನಬಹುದು. ಏ.ಜಿ.ಆರ್. ಅವರ ಎಕಾನಮಿ ಮತ್ತು ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಾನುಭವ ಬಂದಿರುವವರಿಗೆ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದು ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೇ ಬಾರದೇಯಿರುವವರಿಗೆ ಕೇಸನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಹಿಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ಲೋಲೇಸ್ ಇರಾಖೆ, ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಇರಾಖೆ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇರಾಖೆ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಇರಾಖೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅಂತಹ ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಮಾದರಿ ಮೈಸೂರಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಯಾರು ಬೇಕೋ ಅವರನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಲಸ್ಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, ಕೆಲವರಿಗಾಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದರ ಕಡೆ ಸರಕಾರ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಐದು ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆ ಬರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೂ ಇದರ ನಿವಾರಣೆ ತಡವಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ವಿಶೇಷ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕುಳಿತು ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಗೇಣಿದಾರರ ಶಾಸನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇನಾಮ್ ರದ್ದಿಯಾತಿ ಶಾಸನದಮೇರೆಗೆ ಇನಾಮ್ ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಾಪುರ, ನಾಗಲಾಪುರ, ಕಂಚೇನಹಳ್ಳಿ ಬೂದನಿಕೆ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಇನಾಮ್ ರದ್ದಿಯಾತಿ ಕೇಸುಗಳು ಇನ್ನೂ ಏರೇ ವಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇನಾಮ್ ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸಿಂದಲೂ ಉತ್ತಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಇಲಾಖೆಗೊಬ್ಬರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಹೀಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಹುದ್ದೆಗಳು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ದೇಶದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜಾಗ್ರತೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಬೇಗ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ನೋಡಿ ಇದರ ನಿವಾರಣೆಯ ಕಡೆ ಸರಕಾರ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಲ್. ಸುಬ್ಬಮ್ಮ)

ಇರಾಖೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಾಬಿಗೂ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದರೂ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಚುರುಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು 1958 ರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದುದು 1961 ರಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ದೇಶದ ಆಯವ್ಯಯದ ತಕ್ಕಡಿ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹತ್ತದೆ ಮುರೂವರೆ ಲಕ್ಷವಿದ್ದುದು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷವಾದರೆ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ? ಮಂಜೂರಾಗಿರುವ ಕೆಲಸಗಳು ಜಾಗ್ರತೆ ನಡೆದರೆ ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜನತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನೋ ನ್ಯೂನತೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆಡಳಿತಯಂತ್ರ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೊದಲನ ಪ್ಯೆನೂರು ದೇಶವಿದ್ದಾಗ ಮಲೆನಾಡು ಹಿಂದುಳಿದಿದೆಯೆಂದು ಅದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಮಲೆನಾಡು ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. 1956ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಳು ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಂತಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವ ಮುನ್ನ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಏಕೆ ಸ್ವತ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಮಲೆನಾಡಿನವರೇ ತಿಂದರೆ ಅಜೀರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವೇನೂ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 1961ರಲ್ಲಿ ಮೆಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಗಳಿಗೆ ಸೇತುವೆಕಟ್ಟುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದು ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ಅರವತ್ತರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿ ಅದು ಎಗ್ಸಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಬಂತು 1961 ರಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಮಂಜೂರಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳುಹಿಸದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಹೀಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಕೆಲಸ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ನಷ್ಟಿದೆ. ಇದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏನಾಗಬೇಕೆಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಗ್ ಐರನ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ, ಜೇನುಸುರಿಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಸಿದ್ದರಗವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಅದುರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 67 ರಿಂದ 70ರಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಶವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಗ್ ಐರನ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಾಂತಕವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಇಷ್ಟು ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಈರಪ್ಪ (ಯಲಬುರ್ಗಾ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳು ಮುಳುಗಿ ಹೋದವು. ಮುಳುಗಿ ಹೋದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರು 25 ಸಾವಿರ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಅನನುಕೂಲತೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಂಡಳಗಳು ಬಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ಹೊರತು ಇದು ವರೆಗೆ 15 ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡದೆ ಅವಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ

ಮುಂದೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ 8 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ವರೆಗೆ 2 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ 6 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ವಿಷಾದ ಪೂರ್ಣ ಮಾತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಾವತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಲುವೆ ಇದೆ, ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ನೀರು ಮುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಿಂಧನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆ ಇದೆ ಆದರೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲುವೆ ನಾದುರಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ರಿಪೇರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಜನರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಂದಾಯ ಮಾತ್ರ ಸರಕಾರದವರು ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿ ಯೋಜನೆ ವಿಷಯ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಕುಷ್ಟಗಿ ಗಂಗಾವತಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಎತ್ತರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ವಾದವಿವಾದ ನಡೆದಿದೆ. ಆಲಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕಟ್ಟಬೇಕೋ ಅಥವಾ ನಾರಾಯಣಪುರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕೋ ಎಂಬ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯ ಮಾತು ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ಸಾಹಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಮೂರು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಗುಲಬರ್ಗಾದವರು ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಮ ಮಾಡಿ ಮೊದಲು ಆಲಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾರಾಯಣ ಪುರದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನೀರು ದೊರೆಯದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾವು ತೀವ್ರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಸರ್ವ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆ ತಯಾರುಮಾಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ 37 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ನೀರಾವರಿ ಭಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಯಲಬುರ್ಗಾ, ಗಂಗಾವತಿ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹನ್ನರು ಸುಮಾರು 1,000 ಜನ ರೈತರು ನೀರಾವರಿ ಭಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನೀರಾವರಿ ಭಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಭಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ನೋಡದೆ ಪೂರೈಸುವ ಕಾರ್ಯ ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂದರೆ ಸರಕಾರದ ಘನ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಪೆಚ್ಚು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಅನೇಕ ಸಲ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರ ಇರುವುದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಅಹಿತಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಾತೀತ ಸರಕಾರ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಕ್ಷಾತೀತ ಸರಕಾರ ರಚನೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಮಹಾ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಪಕ್ಷ ರಹಿತವಾದ ಸರಕಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

(ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಈರಪ್ಪ)

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಆಡಂಬರದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ 10 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುವ ಒಂದು ಪಕ್ಷಾತೀತ, ಪಕ್ಷರಹಿತ ಸರಕಾರ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಮಹಾ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತೆ ೇನೆ.

ಇದುವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದ ಮಾತು. ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ನಂತರ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ತನಕ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ, ಇದು ವಿಷಾದಕರ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು, ಅರ್ಧ ಕೋಟಿ ಜನ ಕನ್ನಡಿಗರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಇದುವರೆಗೆ ಹೊರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರಕಾರ ಯಾವ ತರಹದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೀವ್ರ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆವಲರೆಡ್ಡಿ (ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ನಾರ್ಯಾರು ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಬಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಇರಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಆಶಾದಾಯಕವಾದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ವಾಟರ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನನ್ನ ವಾದ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನಾನು ಇಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ರೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 230 ಕೋಟಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಇದ್ದೇವೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಅವರು ಮಾತ ನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಅದರ ರೆಕ್ಕಾಚಾರ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರು ಬರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಮೇಲೆ ನಾವು 478 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು 600 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರು. ಇದರಲ್ಲ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ನೀರು ಕಳೆದರೆ 122 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರು ಚೆಂಟೇಟಿವ್‌ಆಗಿ ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕಂಥ ನೀರು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿವರ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾದ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪದೇ ಪದೇ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ವಾದ ನಾನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಏರಿಯಾ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಇದರಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಗುಲಹಾಟಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಎಸ್ಟಿಮೇಟು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ನಾವು 1,200 ಟಿಎಂಸಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ರೆಕ್ಕಾಚಾರಹಾಕಿ ಆಂಧ್ರ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಣ ಹೇಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ? ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆ? ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ? ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ, ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಆಂಧ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಡೆವಲಪಮೆಂಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಮೈಸೂರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲ, ಆ ಕಂಪ್ಯಾರೆಟೀವ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿಲ್ಲ ಅಂತಹೇಳಿ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಂಪ್ಯಾರಟೀವ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ, ಎಂದು ನಾನು ಚೀಫ್

ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ 3 ತಿಂಗಳು ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪವರ್ ಮತ್ತು ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಮಿಷನ್ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕು ; ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ 600 ಟಿಎಂಸಿ ಜಾಸ್ತಿ ನೀರು ಬೇಕು, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ನೀವು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡುಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಮತ್ತು ಅವರ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತೀರಾ. ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಹೂಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಏನು ತೊಂದರೆ ಬಂದರೂ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಭಯ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು ? ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಹೊಡೆದಾಡಿದರೂ 600 ಟಿ ಎಂ ಸಿ ಗಿಂತ 1 ಟಿ ಎಂ ಸಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಮಗೆ ಅವಾರ್ಡ್ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಆಂಧ್ರದ ಮಹಾ ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ರವರು ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಒಂದು ಚೂರೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವಂಥ ಆಸೆ ನನಗಿಲ್ಲ, ಬರುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಕಾವೇರಿ ನದಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು 10 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ 1925ರ ಅಗ್ರೀಮೆಂಟ್ ಆಗಿ 40 ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ, ಈಗಲಾದರೂ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಗ್ರೀಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೆ ? ಅದನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಅವಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪರತ್ತು ಇದೆಯೆಂದು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಬೇಡಿದಾಗ, ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದು ನಮ್ಮ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಫಾರ್ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಅವರು ಅಗ್ರೀಮೆಂಟು ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯದೆ, ಘೋರಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಆ ಅಗ್ರೀಮೆಂಟು ಪೀರಿಯಡ್ಡನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಕಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಗಳ ಹೂಡಬೇಕು. ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ, ನೀರನ್ನು 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೂ, ಅಷ್ಟುಕಾಲಾವಧಿವರೆಗೆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಪೀರಿಯಡ್ ಏಳೆಯಬೇಕು.

ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಅನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ರೆಸ್ಟೋರ್ ಆಗಿವೆ. ಅನೇಕ ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಅಲ್ಪ ಮಳೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಬ್‌ಸಾಯಿಲ್ ವಾಟರು, ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ ವಾಟರು ಇದೆ. ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಇದರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಹಾಯ ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲ ಜಮೀನುದಾರರುಗಳು ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ವೆಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಎತ್ತಿಲ್ಲ. ಲೆಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಲ್ಪ ಮಳೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬಹು ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ವಿಷಯ. ಕೋಲಾರಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 4–5 ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಸಬ್‌ಸಾಯಿಲ್ ವಾಟರನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ರೈತರು ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಪಂಪು, ಕಪಿಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿನವರು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಅಬಲರಡ್ಡಿ)

ದವರು ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಹಾಕಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಒಂದೊಂದು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟಿನಿಂದ 100 ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡು ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಜನ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಚ್ಛವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡು ಬಂದಲಾಗಾಯಿತು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಲಸ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಜರುಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸಲು ಟ್ರಂಕ್‌ಲೈನನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರೂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪೆಲ್ಲು ಗಳಿಗೆ, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹಣಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಗಳು ಹಾಕುವ ಹಾಗೆ ಟ್ರಂಕ್‌ಲೈನನ್ನು ಎಳೆದಿದ್ದಾರೆ. 3 ಸಾವಿರ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಸ್ಕೀಮು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೇಳಿದ್ದರಮೇಲೆ ಹಾಹಾಕಾರ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶರಾವತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೈಟ್‌ಪೇಪರ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಸರಕಾರದವರು. ಆದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ವಾದಗಳಿವೆ. ಒಂದು, ಈ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು. ಇನ್ನೊಂದು ಸರಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು. ಈ ಎರಡು ವಾದಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜಾಂಶ ಹೊರಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಜುಡಿಷಿ ಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಪುಬಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆವಾಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಣ ದುರುಪ ಯೋಗವಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವ ಅಪವಾದನೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜುಡಿಶಿಯರ್ ಇನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನಾ ವಿಧದಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಟಿಗ್ರೇಷನ್ ಆದಮೇಲಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ ಕಾರಿ ನೌಕರರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ತರಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟು ಫ್ರೀಜ್ ಆಗದೆ ಇರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಥಮತಃ ಗಮನಕೊಟ್ಟು, ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೊ ಅವು ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ಸರ್ವಿಸ್ಸು, ಗ್ರೇಡು, ಕೇಡರ್ ಎಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ, ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ, ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಳು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂತು ಅಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ, ಒಂದು ಫೈನಲ್ ಡಿಸಿಶನ್ನಿಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಆದಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆ ಯದು. ಫಾರೆಸ್ಟು, ರೆವಿನ್ಯು, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್, ಪೊಲೀಸ್. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇರಾಪಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಲಿಸ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕಾತುರತೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

11-00 A.M.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಸಾಲೆನ್ನ (ಮೂಡಬಿದ್ರಿ).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇಂದು ಹಲವಾರು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಜನರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ, ಅದನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಜನತೆ ಕಳೆದು ಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಹಾಗೂ ಪಕ್ಷಾತೀತವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹೊರಸಲಾಗಿರುವಂತಹ ಕಟ್ಟಡದ ತೆರಿಗೆಯು ಒಂದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಯಾರಾಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೇ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಲವಾದ ಚಳವಳಿಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕನ್‌ವೆನ್

ಷನ್‌ನ್ನು ನಮ್ಮದಲ್ಲೇ ಕರೆಯುಲದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಂಥೋಳನದ ರೂಪವಾಗಿ ಈ ತರಿಗೆಯನ್ನು ಜನತೆ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಚದುರ ಅಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ರಿಯಾಯಿತಿಯಾವುದು ಇದ.- ಅದು ಸಾಧಾರಣ ಜನತೆಗೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ಬಹಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗುತ್ತದೆ ನಣ್ಣಗುಡಿಸಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ್ನು ಕಟ್ಟದವರೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಂದು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಬಡವರ ಮನೆಗೆ ಅದು ಲಗಾವು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಲು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹವಾದ ಸೆಕ್ಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲನಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಬಡಜನರಿಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುವಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಂದೋಳನ, ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೋತು ಹೋದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲೂ ಬರಬಾರದು. ಆ ರೀತಿ ಸೋಲುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರ ಘನತೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಅವರನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಜನತೆಯ ಜೀವಾಳವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತಾವೇನೋ ಮೈರ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಕಂಬಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದರ ನಿತ್ಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಹಳ್ಳಿ ಜನರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣದಿಂದ ನಡೆಯುವಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಹೆಗ್ಗಣಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಬಯಲಿಗೆ ತರಬೇಕು, ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಂತಹ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ನೌಕರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದೂರು ಬಲವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಲವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರು ಡಾಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ತಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ 14 ಜನರು ಅಕೌಂಟ್ ಆಫೀಸರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕೋಮಿನವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ನತ್ಯಾಂಶ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಅವರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂಜೂರುಮಾಡಿ ಕೊಡಲಲ್ಲ, ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪದ್ಧತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಪ್ರಕಾರ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ನ್ಯಾಯತ್ತು ಸಿಕ್ಕತ್ತ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ದೂರು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ, ಜಾತೀಯತೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಡೆಕಟ್ಟಿ ಸಮಾನವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತೆ ಇದನ್ನ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂಕೂಡ ಬಹಳ ಕಳಪಮಟ್ಟದ ಅಥವಾ ಉನ್ನತವಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಸಮಾಧಾನ ಇದೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಏರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಬಹಳ ದುಃಖ ಮತ್ತು ವೇದನೆ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರು ಅವರ ನಿತ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಅವರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದುಕಡೆ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತ್ತಾರೆ. ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಒಳಗಿಂದ ಒಳಗೆ ತಮ್ಮವರನ್ನೇ ನೇಮಿಸುವಂತೆ ರೋಸ್ಟರ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ನೌಕರರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ದುಃಖ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಈ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಹಲವಾರು ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸ್ಟೇಟ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ, ಡಿಪಿಜನರ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ, ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಏನೇನು ಇವೆ ಇವನ್ನು ಜನತೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿಪಿಜನರ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಹಾಕಿ ಇಂಟರವ್ಯೂವಿಗೆ ಡಿಪಿಜನ್ ಲೆವಲ್‌ಗೆ ಬರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲೆ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ ಏಕೆ ಅವರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲ ಕಾರೆನ್ನ)

ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬಾರದು ? ಮಂಗಳೂರಿನವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಬೆಳಗಾಂಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಆಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೆಂದರೆ ಅವರ ಹೆಣ್ಣವರನ್ನಾಗಲಿ ಕುಟುಂಬದವರನ್ನಾಗಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಣುವ ಸುಯೋಗವೆಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ? ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರೆಕ್ಯಿಸಿಟ ಬೋರ್ಡಿನ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾಯಿದೆ ಬಗ್ಗೆ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಇವೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡು ಇದೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆ ಬಹಳವಾಗಿರುವ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದಂತಹ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ—ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾಕೊಟ್ಟು ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಸೇವೆಮಾಡತಕ್ಕ ನೌಕರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನೀವು ಅವರ ಜೀವನಹಿತ ಮತ್ತು ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪರದೇಶಗಳವರಿಂದ ಬಂದವರನ್ನು ಅನೇಕರನ್ನು ನಾನು ವಿಚಾರಿಸಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ತಕ್ಕ ಸಂಬಳ, ಅರೋಯಿನ್ಸ್ ಇತರ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟು ಎಂದು ಅನೇಕವೇಳೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದೆನು ಇಲ್ಲಿ ಜೀವನದ ಖರ್ಚಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೂರುಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಏಕೆ ಮೂರು ಪಾಲು ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಬಳ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಪಾಲು ಅವರ ದೈನಂದಿನ ಖರ್ಚಿಗೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪಾಲು ಅವರ ಭವಿಷ್ಯದ ಕಷ್ಟನಿಷ್ಠೂರಗಳಿಗೆ, ಮೂರನೆಯದು ಅವರ ವಿದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರಬಾರದು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಆಡಳಿತವು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಅಪಾದನೆಗೂ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ತತ್ವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಏಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು ? ಸ್ವತಂತ್ರ ಸುಖವೆಂಬುದು ಮತ್ತಾರಿಗೆ ? ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ವಿಶಾಲವಾದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ 10–13 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ನೌಕರಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ದೋಷಾರೋಪಣೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದು ಯಾವುದೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಅದು ಇನ್ನೂ ತನಿಖೆ ಆಗುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಹಲವು ರಾಜಿನಾಮೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಆಗಿದ್ದವರ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದಿರಿ ? ಎಂಬುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರ. ಹಾಗೆ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಮತ್ತು ದೂಷಣೆ ಇದೆ, ತನಿಖೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಅಂತಹವರು ರಾಜೀನಾಮೆಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ಅನಾಚಾರ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಲ್ಲವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವತನಕ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಣ್ಣ ನೌಕರರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸೋಷಿಯರ್ ವೆರ್‌ಫೇರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಕಡೆ 3-4 ವರ್ಷ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಸರ್ವೀಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ದಲಿತವರ್ಗದ ನೌಕರರಿಗೆ ಈರೀತಿ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಉಪದ್ರವಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತಾ ಇದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳಾಕೇಂದ್ರವೇ ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್‌ಮಾಡಿ ತನಿಖೆಕೂಡಾ ನಡೆಸದೆ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಸಸ್ಪೆನ್‌ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ? ಹಗ್ಗದದೇವನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಷೋಕಾಜ್ ನೋಟಿಸು ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಸಸ್ಪೆನ್‌ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, 6 ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ತನಿಖೆ ಹೆಂಡಿಂಗ್ ಇಡಬಾರದು ಮತ್ತು ತನಿಖೆ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಇದ್ದರೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಇದು ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಬೇಕು.

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯ ಹಲವು ಮಂದಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳ ಸರಕಾರದವರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ರೋಯರ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳ ಮಟ್ಟದವರೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಒಂದು ಕಡೆ, ಹೆಂಡತಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ, ಒಬ್ಬರು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ತಿರುವಾಂಕೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡದೆ ಹೇಗಾದರೆ ಹೇಗೆ ? ಕರ್ನಾಟಕವಾದುದೇಕೆ ! ಏಕೆ ಅಂಥಹ ಬಡ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ! ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ).—ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅತೃಪ್ತಿ, ಅಸಮಾಧಾನ ತಲೆದೋರುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಅಶಾದಾಯಕವಾದ ಚಿತ್ರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಹೇಳದೆ ನಡೆದಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂಕೂಡ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಕುಗ್ಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿತ್ತೋ ಅದರಂತೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಆಡಳಿತ ಸುಗಮವಾಗಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಸಂಬಂಧ ಅವರ ಭಾವನೆ ಹೇಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟಿನವರೆಗೆ ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಡಳಿತ ಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ವ್ಯೆಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಈ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ವಿಶ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಸಮಯ, ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲುದಂಡೆ ಯೋಜನೆ, ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ, ಕಂಬದಕಡ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದುವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಹಣ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಮೂಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲುದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯೆನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣಪುರದ ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡೇ ತೀರುತ್ತೇವೆಂದು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಶಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆ, ಹೊರಗಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೊಡುವ ಹೇಳಿಕೆ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ 600 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ 478 ಖರ್ಚಾಗಿ ಕೇವಲ 122 ಉಳಿದಿದೆ ಅಥವಾ 111 ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾರಾಯಣಪುರ ಮತ್ತು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಗಳೆರಡನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗನುಸಾರವಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಪಾಲನ್ನು ದೊರಕಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಇವತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು—ನಾರಾಯಣಪುರ ಮತ್ತು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ನಾರಾಯಣಪುರ ಯೋಜನೆಗೆ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿರುವಾಗ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ.! ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಅಂದಾಜು ಪಗೈರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲವೇ ! ಕೇವಲ ನಾರಾಯಣಪುರ ಯೋಜನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೇ ! ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ! ಈಗ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 1964-65ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ 1-2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿ ಹಿತ್ತಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಡ್ಯಾಮುಗಳಿಗೂ ಕೂಡಿ 120 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಅದು 200 ಕೋಟಿಯವರೆಗೂ ಹೋಗು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ)

ಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 1-2 ಕೋಟಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಲು ನೂರು ವರ್ಷ ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೀವ್ರ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ; ಮಾಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ—ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರು 1964-65ಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಆರು ಕೋಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯವಾದ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ 12 ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಮಲ ತಾಯಿ ಧೋರಣೆಯೇಕೆ? ಮೈಸೂರು ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶ; ಕೇವಲ ಶೇಕಡ 7ರಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 27, ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ 47 ನೀರಾವರಿಯಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸಲುವಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುವುದು, ನಮಗೆ ಕಡಮೆ ಕೊಡುವುದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪಾಲು ಪಡೆಯಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೆಹಲಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕು. ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಈ ಅವಕಾಶ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಮುಂದೆ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ನಾನು ಹೇಳಿದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ—ಕಳೆದಸಲ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಆಶಾದಾಯಕವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 1963ರಲ್ಲಿ ಆಥವ 1964ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದೂ, ನುಗ್ಗಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೋಲ್ಸ್‌ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನುಗ್ಗಿಯಾದಮೇಲೆ ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರೆ ಇನ್ನೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ನಡೆದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ತರಾವತಿಯಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಮೊದಲು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಅನಂತರ ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡಲಿ. ಆದರೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ನೀರಿನ ಬರಗಾಲ, ಪವರ್‌ನ ಬರಗಾಲ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಬರಗಾಲಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. P. KADAM (Karwar).—Sir, I will not dilate upon the points referred to by the other Hon'ble Members.

Even though some sums allotted were slashed, the amount allotted for major and minor irrigation schemes were directed to be utilised to the fullest extent by the Government of India because they help the grow more food campaign which is so vital for the economy of the country and for stopping the vast import of foodgrains from America and other countries. I would like to know how many works under major and minor irrigation have been taken up in the North Kanara District and particularly in the Karwar, Supa and Haliyal taluks. I have put questions in this behalf on the floor of this House to which the reply given was that something is being done. Even the Hon'ble the Chief Minister said pointing his fingers towards his heart, "Have faith in me." I have been approaching the Executive Engineers concerned for the last so many years and every time I approach them they say that something will be done. But till today to my knowledge not a single work has been taken up in any of these three taluks of Karwar, Supa and Haliyal. As regards the two schemes proposed to be taken up in Supa Taluka, till the middle of last month, nothing has been done.

About transfer of officers, the A.G.R. Committee has stated that the officers must not be frequently transferred because it involves huge delay and loss of an experienced officer to the area concerned. I pointed out to the Minister concerned last year that the report has made a specific reference to the District of North Kanara where nearly 8 Deputy Commissioners have been transferred after the Re-organisation. The Hon'ble Finance Minister, Sri Jatti then told me that the Government has taken a decision not to transfer district officers within a couple of years but within 15 days of the assurance, the Depnty Commissioner of North Kanara was transferred even though he had not completed nine months. The topographical and actual conditions of North Kanara require great experience to carry out the work and an officer takes about 9 to 10 months to grasp the problems of the district and to cary on the administration in the intrest of the public. I want to ask specifically whether the assurance given on the floor of the House has any sanctity. Why are the officers so frequently transferred. By such frequent transfers, Government suffers a huge loss by way of T.A. and so on and that too when the State is facing financial stringency. Therefore, I propose in all seriousness that the expenses incurred by way of T.A., etc., must be deducted from the allowances accumulated by the ministers.

About transfer of certain officers to certain particular areas, this matter deserves certain consideration. The officers pertaining to certain casts, even though they are transferred to particular areas, come here with a good deal of pomp and say, 'I am going to get my transfer cancelled' and within 10 days they return to the place and say, "I have got my transfer cancelled". Why this particular attitude towards officers of particular castes? Officers who have representation in the Cabinet or who have some Godfathers here will get some good areas. There are several minor castes which have no representation in the Cabinet? What will be their fate? Let there be no benevolent assurances in this behalf. If no justice can be meted out, let there be particular areas marked out for these officers who have no representation in the Cabinet. Let them not talk about democratic justice and other high-sounding things. With these observations, I conclude my speach.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ (ಕಲ್‌ಮಾರಾ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ದಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಡ್ಯಾಂಗಳು, ಬಾವಿಗಳು ಎಂದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ಕೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು, ಎರಡು ವರ್ಷ, ಆರುತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದು ಚನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ರೀತಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ)

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಗದದ ಫೈಲುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಶೀಪತಿ ರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಫೈಲುಗಳು ಯಾವ ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತವೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ರೈತರು ಊರುಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡರೂ ಅವರ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲನ್ನೇ ಹೇಳ ಪುದಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗನೆ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು. ಅದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ರಂತಹವರನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಫೈಲುಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕದಲುವುದೇಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟಿನವರಾದರೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಫೈಲುಗಳು ಉಳಿಯಬಾರದು ಎನ್ನುವಂತೆ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಆಗ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಕರೆದು 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಎಲ್ಲ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಳು ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಲಮಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟೆ ಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

11-30 A.M.

Sri N. O. SAMAJI (Belgaum-II)—[Spoke in Marathi].

† ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ನರಗುಂದ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನೀರಾವರಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಇವುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂಥ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯ ದಾಗಿ ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಪ್ಪಿಮೆಂಟರಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಗಳ ಪ್ರಸಂಗವೊದಗಿತು. ಅದಾದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಭೂಮೇಪಾಡಿ ಎಂತ ಅಂಬಾಜು ಮಾಡಿದ್ದ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿ 3 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾಗತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರಿತವಾದ ವಿಚಾರ. ಈಗ ಇದು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳ ತನಕ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಸಿಗದೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಬಹಳ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಈ ಯೋಜನೆ ಏನೇನೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ ಹಾಗೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೂ ಮತ್ತು ಎಗ್ಸಿಕ್ಯುಟೀವ್ ಇಂಜಿನಿ ಯರುಗಳೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಶಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವೆಲ್ಲಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಡ್ಡಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿವೆಯೆಂದರೆ ಅವರು ಮೇಲಿನಿಂದ ಹಣ ಬರುವಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ—ಇದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸ ರಾಗಿದೆ. 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದ ಬಾಬಿಗೆ ಈಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಒಂದುವರೆ ಕೋಟಿ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಇನ್ನಿಂಥ 10 ಯೋಜನೆಗಳಾದರೂ ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಈ ವರ್ಷ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿಬ್ಬಂದಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ 10 ಲಕ್ಷ

ಹೋಗುತ್ತದೆ. 50 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಿಬ್ಬಂದಿಗೆ 10 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ 40 ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆದಿದೆ. ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ನೀರಾದರೋ ಇದು ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದಯೋ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರಬಿದ್ದು ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ನೀರಿನಕ ಏನೊಂದು ಅಶಾಕಿರಣವಿತ್ತೋ, ಈ ಯೋಜನೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ಬೇಗ ಮುಗಿದು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು ಎಂಬ ಆಶಾ ಇಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮೊನ್ನೆತಾನೇ ಹೋದ ವರ್ಷದ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇದರ ಅಡಿಗೆಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕಿದರು, ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ೨ ಒರೆದು ಅಡಿಗೆಲ್ಲನ್ನಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೇನೂ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳೂ ಹಾಗೇ ನಿಂತುಹೋಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ 2-3 ಮೈಲಿಗಳ ಒಂದು ಟನರ್ ಕೆಲಸ ಸಹಿತ ಆಗದೆ ಹಾಗೇ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಬೇರೆ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯಬೇಕು.....

ಇವತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ 6-8 ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೊದಗಿಸಿದ್ದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸಹಿತ ಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇದು ಮುಂದೆ ಯಾವರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಶಯಗಳು ಬಂದಿದೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ತೃಪ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನವಿಲು ತೀರ್ಥದ ಹತ್ತಿರ ಈ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಈಗ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಕೆರೆ, ರಸ್ತೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಹೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲುವೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಷುರು ಮಾಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಷುರು ಮಾಡಿದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ನನಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಹು ಭಾಗದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹು ಭಾಗದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೂ ಅವರಿಗೂ ಸಾಮರಸ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಾಗವಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಅಮರ್ಚಾರರು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರು ಕೂಡಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆದ ಕಾರಣ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಳೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೂರುಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಅವರ ಹತ್ತಿರವಿರತಕ್ಕ ಕಾಯಿದೆಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂಥ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಡಳಿತ ಪೂರ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಆಗಬೇಕು. ಈಗ ಗೋರ್ವಾಲ ಸಮಿತಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆಯೊಳಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಗೋರ್ವಾಲ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಒಂದೇ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಈಗ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹತ್ತಿರ 2-3 ತಿಂಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹತ್ತಿರ 5-6 ಂಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಬಗ್ಗೆ - ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪನವರ ಬಂದಿ ಇದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಯಿದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದಂಥ ಮಾತು. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಪಾಟೀಲ್ (ಇಂಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಾನು ನೀರಾವರಿ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಅನ್ನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದರೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ. ಈ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೇ ಹೊರತು ಮತ್ತಾವ ಯೋಜನೆಯಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬರಗಾಲ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆಯದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾದಂಥ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾ ಸಚಿವರು—ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಗುಂಟಾಗಿರಬಕ್ಕ ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗೇವಾಡಿ—ಇತ್ಯಾದಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಉಪವಾಸವ್ರತಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡಿನ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗುರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲ ಪಡೆಯುವುದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಉಪವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಉಪವಾಸವಾಡಿ ಅನ್ನ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡೋಣವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯೋಣವೆನ್ನುವವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ, ಬಂಗಾರಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಸರುವಾಸಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ ನಮ್ಮದು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಿಂದಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಿಂಬುದಾಗಿ ಸಂಶಯಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮದು ಬಂಗಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಜನರ ಮನಸ್ಸೂ ಸಹ ಬಂಗಾರದಂತಿದೆ. ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಂತೇ ನಡೆಯಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿತು ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಕ್ಕ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಣದ ತೊಂದರೆ ಎಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಹಣವನ್ನು ತಂದು ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಬರುವವರೆಗೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಉಪವಾಸ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾರ್ಯಾರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಆಶೆ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†Sri BAPU RAO ANANDA RAO HULSURKER (Hulsur).—Mr. Speaker, Sir, now I will deal only with irrigation facilities available in Bidar District. First of all, I say much has been said regarding the development of border areas. I know, Sir, Bidar borders Maharashtra and so many assurances and promises were given on the floor of this House that this backward area will be given facilities but looking to the facts and figures furnished by the Government, I find very little is done. I will say nothing is done here when compared to other Districts of the

State. Special steps should be taken to improve this backward area. We are no longer satisfied with mere assurances but we want something concrete in the direction of improving our area. I will take up one specific instance. In the former Hyderabad State there was a proposal to construct the Karanja project in Bidar district. Even after Reorganisation, we do not know what steps have been taken to carry out the projects. There are no minor or major or medium projects in Bidar district. If the Government wants to carry out its assurance of developing backward, border areas, it becomes their duty to take up the Karanja project, which would to some extent solve the economic problems of the area. The project when executed would bring large areas under irrigation. I will also propose that the Marathi speaking area might be developed by having a project on the Manjra river. Plans and estimates ought to be prepared for this.

Sir, irrigational facilities are very poor in the district and more amounts should be allotted for repair of tanks, specially minor tanks. Hydel power should be made available to Bidar. When the Hon'ble Chief Minister visited Bhalki, he assured that the Kangra project would be taken up. I request him to carry out this assurance which he gave before the public of Bhalki.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ದೇವಯ್ಯ (ಮಂಡ್ಯ). —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಲಾಗಾಯಿತು ಸುಮಾರು 17 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಪದೇ ಪದೇ ವರ್ಷ್ ವರ್ಷ್ ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಯಾಯ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆಗ ಅದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ, ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಕೃಷ್ಣಾರಾಜಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಇದೆ. ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೇ ಮತ್ತು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳು ಆಖೈರುವರೆವಿಗೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ನಮಗೆ ಇವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜಪಾಬು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಆಯಾಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ಆಯಾಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಆಯಾಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇಗ ಬೇಗ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ನೌಕರರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗ ಆಯಾಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಬೆಳೆದವರನ್ನೇ ಆಯಾಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಗ ಬೇಗ ಆಗುತ್ತವೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಮೂರು ಸಾರಿ ವರ್ಗಮಾಡಿ ಮೂರು ಸಾರಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಎಳ್ಳಿಸರಾಗಿದೆ. ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಆ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಮ್ಮ

(ಶ್ರೀ ಜೆ. ದೇವಯ್ಯ)

ನಂಬಂದೀಕರಿಗೇ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವುದು, ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಏನು ನ್ಯಾಯ?! ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕಾರುಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಕೆರೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಒಡೆದುಹೋಗಿದೆ. ಅದರ ಒಳಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಆ ಕೆರೆಯನ್ನು ರಿಪೇರಿಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1950ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರು ಒಣಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ನಾನು ಆದು ಪತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆರೀತಿ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕಂಬದ ಕಡ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರಕ್ಕೆ ಬರುವ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಪಿಲಾ ವ್ಯಾಜಕ್ಕಿನಿಂದ ಶಿವನ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದಿಂದ ಶಿವನ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ತರುವುದು ತಪ್ಪುವುದರಿಂದ, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ರೋಕೋಪ ಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಕಪಿಲಾ ವ್ಯಾಜಕ್ಕಿನಿಂದ ಶಿವನ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ತಂದರೂ ಕೂಡ ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಕಂಬದಕಡ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅದಿಂದ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಿಜಾಪುರದವರು ಏನಾದರೂ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ 'ಹೂ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಇನ್ನೂ ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ 'ಹೂ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗಬಾರದು. ಒಳ್ಳೆಯ ದಕ್ಷರಾದಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾದಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ವಿಧಾನಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು, ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನಾಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ದಕ್ಷರಾದಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷರಾದಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

12 NOON

ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಸರಿಯಾದ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಂದ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪಿಕಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಎಕರೆ ಕೂಡ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ನಂಗಡ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದರೆ ನಾನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾದ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ, ಎಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಹೆದರಿಕೆ

ಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಒಂದು ಸಲ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದೆ. ಆವರ ಮೇಜಿನ ಸುತ್ತಲೂ 10 ಜನ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನಾನು ಏನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಾಗದೆ ಹೊರಟು ಬಂದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಆಫೀಸರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಫೈಲು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಪುನಃ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ನಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ವಾಪಸು ಹಾಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಅಂದಾಜುಗಳು ಜಾಗ್ರತೆ ಫೈನಲ್‌ಆಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri ALUR HANUMANTHAPPA.—Mr. Speaker, Sir, I thank Hon'ble Members for making very good suggestions and also constructive suggestions in connection with the development of minor irrigation in the State. In this connection I would like to place some facts and figures before the House regarding targets and achievemeuts under the P.W.D Sector of minor irrigation works during the Third Five Year Pla period. The financial target for the III Plan was Rs. 850 lakhs. The Target fixed for assured water supply to the existing atchkat 1,16,726 acres and fresh atchkat 53,029 acres. Achievement for 1961-62 was by a provision of 180 lakhs, assured water supply to 34,846 acres, fresh atchkat 10,492 acres and the expenditure was Rs. 201.36. For 1962-63, the allotment was 138 lakhs, additional assistance 100 lakhs, assured water supply 28,420, fresh atchkat 13,176 and the expenditure is Rs. 251.04 lakhs. For 1963-64 allotment was 230 lakhs, additional assistance 50 plus 100 lakhs. The physical achievemeht for the current year is 55,000 acres assured water supply and 2,400 acres of fresh achkat and the expenditure up to end of February 1964 is Rs. 327-95 lakhs. So, the total assured water supply achievement is 1,18,266 acres and fresh atchkat 47,668 acres. Sir, the entire Third Plan provision was 16 crores. So far within three years the total outlay for the entire minor irrigation is 16 crores 73 lakhs. This is apart from the additional grant received from Government of India. In 1961-62 Government of India sanctiontd a loan of Rs. 250 lakhs for irrigation wells. We have utilised that. In 1962 63 it was 105 lakhs and another 100 lakhs was sanctioned. For 1963-64, 175 lakhs was the State plan and we got 40 lakhs as the additional assistance. In all 565 lakhs was utilised for sanctioning irrigation wells. The total number of wells sanctioned during three years of the Third Plan is 30,400. As regards pump sets during 1962-63 out of 3 crores we received, one crore was alloted for pump sets out of which 90 lakhs was utilised for Irrigation pump sets and 10 lakhs for diesel pumps. For 1963-64 another 2½ crores was recived from Government of India out of which 25 lakhs was utilised for I. P. sets and the rest of the allotment goes to diesel pumps *i. e.*, 62 lakhs etc.

Sir, Hon'ble Members have given very valuable suggestions about desilting of tanks. In the entire State we have got 37,991 tanks and most of the tanks are shallow. 14,000 tanks are not in good condition. For the repair and restoration of these tanks we require 20 crores of

(SRI ALUR HANUMANTHAPPA)

rupees. In addition to the spil over schemes to the tune of 11 crores, we have sanctioned 143 estimates costing 1 crore 93 lakhs. For the year 1961-62 In 1962-63 155 estimates costing 3 crores 22 lakhs. In 1963 64 the total number of works sanctioned is 263 costing 4,54,41,000.

Government is fully aware of accelerating agricultural production programme in the State. We want to utilise the central assistance to the maximum extent and we are appraising the Government of India of the needs of minor irrigation grants in Mysore State. Sir, we have got estimates prepared and kept them pending implementation because of pausity of funds. Estimates for 916 works are kept ready, the total estimate cost of these works amounts to Rs. 13,38,25,891, to benefit 1,77, 963 acres. Apart from this, lift irrigation schemes are every important and urgent in some districts like South Kanara and some other districts. The total number of estimates is 50 and the cost is 90,59,000 to irrigate about 12,906 acres. Estimates were got ready, but had to be kept by for want of funds. Every year the Minor Irrigation Investigation Department prepare estimates to the tune of four crores of rupees.

With regard to the State Flood control works, we are urging the Government of India to give us more grant for this work. Specially in Shimoga and South Kanara Districts and in Bangalore District at Manchenahalli, Shantinagara and Varada river, we have got nearly Rs. 10 crores worth of floodcontrol works. We are urging the Government of India for liberal grants to take up these works.

With regard to old works, some Hon'ble Members agitated that old works are neglected and the Government is not paying its attention for the completion of the old works. Government is very keen on completion of these works and there will be periodical review of these works at the Superintending Engineers level, at the Executive Engineers level and at the Chief Engineer's level. They are sending periodical reports to Government every three months, about these works. So, there cannot be any delay on the part of any officer in the State. They are expected to see that the work is done within the time limit allowed for each work. Unless that is done, there is no use of investing money on minor irrigation. We have told our officers to complete the minor irrigation works well in time to see that in these days of emergency our State should become self-sufficient in food production and also to see that whatever money we have taken from the Government of India must be well spent and properly spent, and the result should be encouraging. Some Hon'ble Members compared the percentage of irrigation in our State with the neighbouring States. It is true the percentage of irrigation in our State is very low when compared to the neighbouring States of Andhra and Madras. This year's outlay for minor irrigation is something like Rs. 441 lakhs as per the statement which has already been placed on the Table of the House. Thereby. the spending capacity of the Department has been increased and they concentrate more on

minor irrigation works. According to the workload, we are trying to see that the tempo is kept up and to see that the food problem in the State should be solved by all earnestness and sincerety in the national spirit.

With regard to the Arid zones, I have already told during Question Hours that the stipulation fixed by the Government for the cost per acre and the percentage return, has already been relaxed in 1962 and we have made many projects to come within that stipulation. The idea is that every village should have a well-built tank and each family should have a well with a pump set. That should be the motto. So, we must strive hard to get more money and all efforts should be made in the field of minor irrigation for development of agriculture and the people should lend their co-operation at all levels.

It is an encouraging thing that whenever our Chief Minister goes out of headquarters, the ryots themselves come forward to pay the contribution in advance. This is an evidence to show how much importance is given to water by the ryots themselves. The State Government has given the most important place for minor irrigation. We are trying to increase the percentage of irrigation to the maximum extent possible, so that our State should not have any problem with regard to food production in future. There are some working difficulties like availability of cement, inadequate supply of cement, etc. We are trying our best to solve that problem. In some cases, there is dearth for contractors and in some case there is competition amongst the contractors, and the work may be held up only in such cases. We have fixed the time limit for each and every work according to the magnitude of the work. If the work costs about One lakh of rupees, we expect that it should be completed within one year. If the cost is more than one lakh of rupees, even then, we have instructed the Engineers and contrators that it should be completed without the least possible delay. Likewise, we expect more work, honest work and sincere work from our contractors and also from our Engineers, and the works should not under any circumstances be delayed so that production should commence immediately. Government is very keen to see that proper allotment is made in the Budget for completion of the old works and also to keep the tempo in the work of digging wells. Some Hon'ble Members said that we have not provided anything in the current year's budget for fresh works. We had only a provision of about Rs. 250 lakhs. We wanted to utilise the entire amount for spill-over works and take the maximum assistance from the Government of India. We expect to get a grant of not less than 4 to 5 crores of rupees for the P. W. D. works itself. For the entire minor irrigation schemes, during 1963-64 we had 650 lakhs of rupees. During the month of November last, we got an additional assistance of Rs. 250 lakhs from the Government of India and we are expecting another one hundred lakhs. In all, it comes to about Rs. 10 crores. During 1964-65 also, the total outlay will be not less than Rs. 10 crores. In this way, we want not only to keep up the tempo of works, but also to increase the fresh works like tanks, pick-ups,

(SRI ALUR HANUMANTHAPPA)

irrigation wells, pumpsets, etc. The Hon'ble Chief Minister will reply to the demands on rural electrification, servicing of pumpsets, etc. I do not want to take much time of the House.

SRI C. J. MUCKANNAPPA (Sira).—What is the amount allotted for spill-over works ?

SRI ALUR HANUMANTHAPPA.—The entire 250 lakhs of rupees is allotted for spill-over works, and for the fresh works, we will take the assistance from the Government of India. We will try to provide some money for fresh works and take up those works within one or two months. Minor irrigation in Mysore State will be increased by taking up the fresh works. The Minor Irrigation staff is there to investigate and assess the present position of the shallow tanks in the State, and the tanks which have been neglected for a number of years should be restored and tank bunds should be properly kept. The water spread in the entire State is about six lakhs of acres. So, desilting work is one of the important schemes and the Government of India have already released foreign exchange of Rs. 14 lakhs to purchase Bull dozers, etc., for this work. In addition to that, we are making our own arrangements. We have got nearly 60-70 earth-moving equipment units in Sharavathi and other places. One difficulty is that they are old machinery and spare parts are not easily available. Nevertheless, we are trying to get spare parts and we will see that these 60-70 bulldozers which are today lying idle in those places are put to use. We will distribute them to the district which are in need of them. Even the Agricultural Department will make use of these units. I must say that desilting is one of the most effective methods by which we can restore the shallow tank to its original capacity in order to supply water to its full atchkat. Government is quite sure that desilting is going to solve the problem of land hunger to some extent.

In our State, Hon'ble Members have seen a number of tanks whose waterspread area is in some cases, much more than its own atchkat—sometimes even double the atchkat. There is no use allowing such extensive waterspreads. If the water spread area is minimised and the shallow tank is made deeper, either by manual labour, or by using bull-dozers, we will have successfully reclaimed the land which is considered to be most valuable and fertile. It is estimated that this kind of reclaimed land can be sold to the raiyats of the locality at very fair prices. It is estimated that at least one lakh of acres can be reclaimed in this manner by using the necessary machinery. It is likely to solve this problem of land hunger and will at the same time, assure water supply to the lands in the atchkat.

Sir, having utilised the valuable time of the House to this extent, I want to say one word with regard to the Master Plan. By the time we meet next in the month of May or June, I assure this Hon'ble House—I have already had a talk with the Hon'ble Chief Minister—our officers of the Minor Irrigation Investigation, and also regular Divisions, are

bestowing their best attention on preparing the Master Plan, to see that the entire water potential in the State is made known to the Hon'ble Members of the House and a guide book will be prepared with a blue-print indicating in an exhaustive way the water resources available in each taluk. This book will be ready in a few months' time and when that is placed in the hands of the Hon'ble Members, you will see that nearly a sum of Rs. 150 crores will be the amount that will be required to complete our programme and bring fifteen lakhs of acres of additional atchkat under irrigation. This is of course apart from the 12 lakh acres under these 37,000 tanks. This master plan will be printed and it will be distributed to the Hon'ble Members which will indicate the water potential in each taluk.

Sri S. M. KRISHNA.—Printing of the book will be your target for May and June!

† Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—Sir, I have listened with great respect and interest to the various suggestions and criticisms that have been levelled against the Demands before the House.

Before I come to the general discussion, I would like to take up most of the cut motions that have been tabled.

Regarding Demand No. 6, I think it is Sri Gopala Gowda who has suggested that the Race Course should be made into a market. It is a suggestion which is already there for some time since the last two years. Government have been thinking of shifting the Race Course to somewhere outside. A committee has been formed for that purpose and we are awaiting the report. I am sure that the stewards or whoever is in charge of the Race Cource, will be able to find suitable place for a Race Course and the present Race Course will be made available for a super-market. That is the intention of the Government. I hope, within the next year, it may be possible to select a place and necessary steps also will be taken to see that proper equipment, buildings and greens that may be necessary for a race course are put up in order to have a first class race course. And possibly it may take three to four years by the time this happens. But we are anxious that the Race Club must find a place for itself slightly adjacent to the City.

There are certain allegations and cut motions sent regarding the collection of taxes and the resultant corruption. Of course, whenever there are tax collections, possibly there is a little amount of room to allege that there has been corruption I can only say that Government will do its best to prevent corruption. But I may generally state that wherever there are allegations of corruption made, while I admit that there has been something at the base for such complaints, though not to the extent and very often exaggerated-there is something at the bottom, and I request every Member of this House to-operate with the Government to find out who are the corrupt officials. Also the citizens some times with their co-operation in order to further their own personal ends and securing personal benefits, in fact instigate the officers to comit

(SRI S. NIJALINGAPPA)

these errors. Therefore, I beg of the Members to enlighten me and give me the necessary information not only in tax collection, but also in other cases where such a reference has been made.

Building tax—I think it is creating a problem. Everywhere there has been some protest. Government is aware of that I think the Finance Minister has just yesterday and also in the Upper House, made a statement that as far as possible some concessions will be shown to the various categories of tax-payers. I am sure that in collecting the tax, a certain amount of soft-pedling will be possible. At this time, I cannot say more than what the Finance Minister has already said.

Then, the remark that the cinema houses are not being regularly inspected. I do not think there is much force in that. I learn that inspections are being made and whenever there are complaints, they are being set right. If my friend Sri Sunthankar can tell us what exactly are the places where this has not been done, I will certainly see that these inspections are made.

The Dramatic Performance to be exempt from sales tax—I think the dramatic performances already are exempt and wherever the Government feel that a wrestling match or some other entertainments are undertaken which are said to be in public interest that particular exhibition is given exemption. Dramas are exempt from tax. But he said that the tax structure must be such that it may be possible for the lowering of the tax. I do not think it is possible at all. I find that in every cinema, specially for the first week of its exhibition, people are standing in queue and there are very long queus. That is certainly, an indication that if at all a revision is undertaken, it must be an upward revision—because it is impossible to control the mob sometimes. I am sure that certain occurrences also have been there wherein the police had to interfere and bring some sort of order and see that queus are properly formed. Therefore Sir, I do not think there is any reason to lower the tax rates. On the other hand my opinion is that possibly an increase—though not immediately.

12-30 P.M.

Another point raised is, inefficiency of collection of entertainment tax. I do not think there may he any inefficiency in the collection of entertainment tax. The cinema people, the exhibitors are fully co-operating with us in doing it. It may happen some times that some of the door-keepers or gate-keepers indulge in this pastime. I do not know to what extent it is true and I may tell you and the Finance Minister tells me that the collection of entertianment tax is hundred per cent. Of course, there might be slight pilfering by the door-keepers or the gate-keepers and the persons attending the cinema show; that may be a very small amount. So far as that is concerned it is true and if there is any draw-back in the matter of collection, I am sure we will be happy to

take necessary steps to see that the collection of tax is hundred per cent.

About General Administration, of course quite a lot has been said and quite a lot of things useful also have been said and I think the members have made very flattering references to me in person. Of course there is a lot of naivate in the way they have made references to me. They compliment me for being a very good man, always smiling and always saying 'Yes' to whatever people say. Let me tell them that courtesy should not be mistaken for weakness and let me assure the Honourable Members that if there is any case wherein punishment is called for, I am going to give the highest amount of punishment. Whenever cases come up, I am sure, my colleages will bear with me. I have been the hardest of the lot in dealing with the cases. While my colleagues have been seeing reason to bring down the amount of punishment, I have always been insisting that the highest amount of punishment should be given to those erring officers. I may say again that courtesy should not be mistaken for weakness. Of course, I smile at people, because I want the world to smile at me, but that does not mean that I am going to give off punishing erring people. Let me assure the members that if there is any body be he an officer or any body else, who deserves punishment, he will have it in full measure. Of course, some reference also is made by 'Sri Muckannappa. He is more enthusiastic than discreet in what he says. I may say, 'Muckan nappa, indiscretion is they name,' Two people seem to have gone t o him yesterday morning and told him about two officers. I am sorry those officers are not here. They seem to have said that they are going to give me a lakh of rupees if those officers are continued in service Of cour se, I ssked Sri Muckannappa who those informents are. He said 'Sir, they are riff-raffs, they deserve no notice at all' and what he did say is he kicked them in the pants and sent them out. This is what he said ' I kicked them right and left and just sent them out. They are riff-raffs." And need I say that it was very indiscreet of him to have kicked such people like that. "It is a very wrong step to take. They may turn against you. Be careful about such people because they are riff-raffs." . It is an act of indiscretion on his part to have hit them, and to have made use of such undependable item of information on the floor of this House, is to say the least another act of indiscretion. He could have as well told me this is the news. There are ways of accusing a person. I know Sri Muckannappa. I have watched him for the past 25 years. I like the man for his outspokenness, but I may warn him that he must be more careful. And let me also tell him, it is a friendly advice, that he must speak in smaller tones because an American who was watching the deliberations of this House said "One gentleman need not deserve a loud speaker. Why do you place a loud speaker in front of him.' Even we find it inconvenient to hear him. I leave it to him. He made another astounding statement, possibly again heresay, that some man, a diploma-holder in Engineering was promoted because of my recommendation to the M.S.E.B. I have asked the name and he has given the name. I will have it enquired, but let me tell you I do not know him from Adam;

(SRI S. NIJALINGAPPA)

but all the same, I am told the matter is before the High Court; it is sub-judice I will get the necessary information and if there is anything there which is right, I will let you know. Otherwise Sri Muckannappa will not be happy to have made such a statement. I am sure he will not be.

There are a number of cut motions to the effect that the recommendations of the A.G.R. Committee have not been implemented. I think if the small brochure that has been printed and distributed to the members had been perused by the members, they would have known that out of 300 and odd recommendations, nearly 150 recommendations which the Government wanted to agree with have been implemented and let me also assure the members that Government intend to avoid frequent transfers in as great a measure as possible. We have taken a decision that before three years elapse, the Government servant should not be transferred and in no case unless he has been there for two years except it be in case of punishment or of promotion. Of course, such things happen, but I may tell the members that it cannot be worked out hundred per cent and in public interests it may sometimes become necessary to transfer an officer. And I may take this opportunity of saying when I am on the question of transfers, that the 'pudari' business is having a lot of fun in this game and it is because of these middlemen, of these meddlesome people—sometimes they are mischievous and dishonest —that all this trouble is coming about. Be he a member of this House or otherwise, I will tell him 'Please don't come with these requests. It is causing a lot of trouble.' Very few people are coming to me now. I have rearely come across a member of this House who has come for a transfer. I have told my colleagues also that they may request each member of this House, or otherwise they may take note of the recommendation made by each member and keep it by so that when the time comes we may tell him 'Here you made the recommendation. It is very wrong. Please don't indulge in this pastime.' It has become necessary. That is giving a lot of room for misunderstanding. There are certain traditions which have grown. We will have to outgrow them; put them down and it will take some time; but let me assure the members that with your co-operation, Government will do everything possible to prevent this abuse. There is the question of delay. I immediately own that there has been delay, that there is delay in the disposal of cases. It is a matter of considerable satisfaction to me that in the Secretariat things are taking a better shape. Let me tell you, every month I am getting the pending cases in each department and I am glad to report to this House that the percentage of disposals is going up by about one per cent or 1½ per cent in each department. I am sure very soon we will be able to show better results and at the level of the Secretaries the disposal is much better and at the level of Ministers, last year there was no paper pending with any Minister, except possibly two papers. So that is a good thing; it is a good show, but I am not sure if the same goes down

to the disiricts. It is a slow process, but I am sure and I agree entirely with the complaint made that at the taluk level things have to considerably improve.

I do not see much improvement there. It is there that we vitally come into contact with ordinary citizen. I have found and I have received many complaints that the treatment of the citizen that goes to the Taluk Office is not quite as courteous as it ought to be. That is wrong. After all, it is the citizen whose services we are here to do, to render. Therefore he is entitled to the highest amount of courtesy. I am sure that kindness and courtesy will be extended not only by the officers but even by the clerks. I think I have a feeling that before we appoint any clerk, it is necessary that they are properly trained. I think it is high time that we think of a training course for the clerical staff so that they can not only work properly, but also know how to deal with the public and as far as possible be honest. Therefore, I think things will have to improve. There is delay also. I have raferred to it any number of times, not only on the floor of this House but also otherwise. The worse disease we are suffering from in the administration is delay in disposal. It must be realised also that that volume of work, volume of responsibility and the various items of work that the Government have to undertake and are undertaken, are growing and varying. It has to be in a welfare State. Of course in a police State, we need not worry about it except maintaining law and making collections. Here, we are a welfare State and from poverty we want to build up and make it really a State wherein every citizen will have the fullest opportunities for not only self-development but for good human living. We have to bring over those standards of economy and we have to do so effectively. Though it may take some time, I may say we are well on the way. But more will have to be done. Therefore, it is necessary that delay should be avoided at all costs. I have said so in many occasions and I own that there is delay and it has to be avoided. I may share a secret with you that out of 20 files I receive, at least on half a dozen of them, I have written "why this delay? explain". Possibly it is yielding some results and I am getting records back quickly whenever references are made where formerly I was getting them in a month, I am getting them within a week and sometimes in a day or two with the necessary information. Sir, we have to see this delay is avoided. Our utmost effort will be to see that delay is avoided as far as possible.

Of course, about the large number of Ministers, it is a hardy annual, if I may say, it is a hardy session because in every session it is coming up. I have answered it a number of times. I do not think there will be any reduction in the Ministry. But we have taken a decision amongst ourselves that we may lessen the number of tours, that the Ministers may not tour for more than 10 days and the Deputy Ministers for more than 6 days and I am sure even though the Finance Minister in his very generous outlook has provided about Rs. 11 lakhs, we do not spend much more than what we have done this year. We want to reduce

(SRI S. NIJALINGAPPA)

it, but let me appeal to every Member here do not come and force us. You are our masters. It is very difficult to say 'no' whenever you come with pressing demands. Mr. Keshavamurthy said: 'you have been responsible in spite of the Education Minister to give me a school; you must come and open". I said: "you yourself open it; you are the representative of the people'. He said 'no, no, you come." Please for goodness sake, do not come to us and ask us to open schools, to open hospitals, to open houses some times and to do all sorts of small things. But please don't forget to invite us whenever there is very important event I am glad that there is contribution of abut Rs. 7 lakhs from certain raiyats in Mandya District. I appealed to them, please give me this money, I am going to put up a weir for you and this year we are going to do that. For such a function, I am very willing to come. We have invited the Minister without portfolio in the Centre to come and open this small scheme so that it may attract attention of the people not only in Mysore but outside that here is something that will come up, a small minor irrigation scheme in their midst and probably we will also want that it becomes a reality and a fact. Except for these important occasions, which would not be more than half a dozen in a year, please do not invite us. Let me assure you that we will show you better results in our tour programmes. We will not spend more than absolutely necessary. I have also asked my friends in the Cabinet that we may as far as possible go one man for a District and no other Minister need go there for another month so that when he goes there he may remain there for about a week, study all the problems not only pertaining to the portfolio with which he is connected, but also other public matters because it is a joint responsiblity. Let them know the opinion in a district and come back so that we may discuss what could be done in each District. I am sure my friend will see that they do not invite us for unnecessary things and we will see that we accept as few engagements as possible.

Then there is the question of rehabilitation. Not only it is a general question but some friends from Mangalore said that sufficient compensation is not paid to them. Let me assure the House that these agriculturists who are only tenants at will have been given sufficient compensation, *ex-gratia* we have given grants. They are not entitled in law; they are *chalageni* tenants. We sent our own Minister who met those people and we are giving Rs. 300, Rs. 200 and Rs. 100 per year for 3 years. We have given not only that, but for every cocoanut tree we have given Rs. 2 and one rupee is given for other crops. They are satisfied and they are going away. But a certain section, a certain political party which believes in creating chaos and making profit out of it is very busy in agitating there and bringing about an atmosphere of opposition to this very good work, namely, building up of this Port.

There is the question of doing away with the office of the Divisional Commissioners. In fact Government also once thought of it on account

of the expressions made by many Hon'ble Members here that we can do away with that office. We have again considered it and we find that we cannot do away with the Office of the Divisional Commissioners. They are very necessary. In fact instead of having these Revenue Boards, we are not having them-it is necessary to have these Divisional Commissioners. The work done by the Revenve Board is taken up by the Divisional Commissioners. If we abolish the office of the Divisional Commissioners we will have to set up Revenue Boards. It comes to the same thing. On the other hand these responsible officers will be in charge of particular areas; people can go there at shorter distance and save time. Therefore, it has been decided by the Government that these offices should continue.

It was said that much of the difficulties and dissatisfaction are due to non-finalisation of the Inter-State Seniority List. I wish to submit to this House that if our friends cease to interfere in this matter, we will be doing it much quicker and much more effectively. I think there is something true-though I cannot vouchsafe for it-when it is stated that members either here or outside or some influential people come to us, not because the case is just but because the man belongs to a particular district or area or community or caste. I am sure that in some cases it is true, though it is not so in all cases. I beg all of you, please don't indulge in anything so narrow. We have built up a State and we have come together. I am glad that this demand for dividing the State into two States is not there, except, possibly, in some people who do not know what State we have built up. The Prime Minister was discussing our State one day and he said "of all the States your State is most fortunate because you get everything you want; your resources are big and varied and I only wish you build it up and exploit the resources and utilise them for the benefit of your people and the country". No better testimony can be made of the State. Therefore, I appeal to them not to indulge in this pastime; give it up and don't make use of it for any political or petty purpose or caste purpose. It does not serve common man; he is not benefitted by such approaches. I do not wish to say anything more. Let there be some introspection and prevent this dirty thing coming to force. We have been doing our best to see how best and in how equitable manner this finalisation of ISS list can be done and I am glad to state that nearly 80 per cent of the work of fixing of Inter-State seniority has been done. Unfortunately there have been some mistakes due to some anxiety to do it quickly. In 1957 lists were made and I believe in 1961 they were finalised. Unfortunately a writ went to the High Court. Of course I cannot say anything against people going to courts possibly it will be wrong if I say that-because as a lawyer I believe in it. The High Court has quashed the seniority list and said that it is not the State Government that has to do it but it is the business of the Central Government. Therefore, we have been sending them, not only of officers of the gazetted rank but even of officers of the non-gazetted rank will have to be finalised by them. We have sent these ISS list to

(SRI S. NIJALINGAPPA)

the Government of India and the Government of India have given decisions, I think, in respect of 24 departments and some cases are pending with them. It is only in respect of two departments that lists are still to be done. This is so far as the gazetted officers are concerned. We are also pressing the concerned committees to deal with non-gazetted officers and I am sure we will also be able to do it quickly hereafter. I hope that by the end of this year the ISS list of the gazetted ranks will be finished. If the High Court comes in the middle and says, we will be helpless. Otherwise, in the way the things are moving just now, we hope to finalise these lists before the end of this yesr and possibly we will have progressed very much more. So far as the non-gazetted ranks are concerned, we hope to do it as early as possible. But before I proceed to the next item, let me also appeal to the officers concerned. "For goodness sake, this is a time when we are building up this nation. True, there are cases for dissatisfaction; true you cannot be very happy if you feel that your grade has not been recognised or seniority has not been fixed up properly or your case, according to you, has not been dealt equitably. After all you have got three or four opportunities to file your objections because of the High Court decision; formerly you had only two opportunities. The Central Government have appointed a committee consisting of the highest officers and when they give a decision, please accept it. Even after their decisions are over there are memoranda sent to us and we are going to send them if we feel they have cases; we have sent in two or three cases so far. Think you are the servants of the people, servants of this great country and you are here to serve. Inspite of certain causes for dissatisfaction and if you are feeling frustrated please realise you are here to serve the State and work properly." Let me also tell them not to go to the members and worry them. In fact in the Legislator's Home here, I find that there are more officers in the rooms than the members. I find collection of officers of a particular community to which the member in that room belongs. I am expressing my views very freely because it is necessary that we should remember that we represent the people and we should avoid these things. Such a thing is very bad; please discourage them and assure those people to believe in the *bona fides* of the Government and tell them that you mean business with them and dispose of them. I cannot say that it is hundred per cent in the case of everyone but in most of the cases it is so. Let us all put our best and build up this State.

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelagola):—Legislator's Home is a place where Congress members are residing.

Sri S. NIJALINGAPPA.—I can tell the Leader of the Opposition that the density is nevertheless less in the other place. I must compliment the Leader of the Opposition because he made such an admission when he spoke. It is no body's liability or right; it is happening.

Sri GOPALA SALENNA.—They are the voters.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Let me tell my friend that they are not his voters. Even so, try to tell them frankly what you feel about it.

1 P.M.

When I have said this, I think I have dealt with the cause for the dissatisfaction among the staff and possibly the other contributory factors for the administration not functioning properly. I hope that with this appeal things will improve. We are pressing the Central Government to dispose of our recommendations and reports regarding Inter-State Senoirity List as early as possible.

Sri Krishna made a statement about the training centre in Mysore City and said that it has no library. I may inform the Hon'ble Member that this training centre is situated very near the Oriental Study Centre in Mysore which has a first-class library. So, those officers who are inclined to make use of it may do so and they do not suffer for want of one. That centre is doing very good work and a very responsible officer is in charge of it. The persons who are there to teach them are not raw youngsters but fairly experienced officers. If my friend makes any suggestion for toning up the teaching staff, I am ready and willing to accept them if they are acceptable.

On irrigation projects, much that is useful has been said and I thank the members for having made those suggestions. My very enthusiastic and optimistic Deputy Minister has given you a good picture of what he intends to do. He is very active and he is going round and evincing keen interest in desiling and restoration of tanks so that old irrigation tanks can be restored to their fullest capacity. New irrigation schemes are being taken up; the necessary personnel is there and as the Deputy Minister said, a master plan will be placed before the members. I am one of those who believe that if possible these minor irrigation schemes must be given preference. I am glad to say that irrigation wells are coming up everywhere. The trouble for us is to find not only wherewithal and machinery but, more important than that, the power. I have received information that about 180 tons of wiring is just booked from Madras and will be reaching Bangalore within the course of a week. It is good news, but don't think that will solve our problem. I want to see that the rural areas get as much of electric power as possible. After all, in the ultimate analysis even if you light up every village and even if you give them lakhs of pump sets, the amount consumed will be very small. I think it will not exceed 3½ to 4 lakh KW. The budget papers give the number of wells sunk and the number of pumpsets supplied. I know that Bidar District is a very good district with very large possibilities of having irrigation wells. It is something like Kolar, Tumkur and Chitradurga and we have decided to give them as much power as possible. We are giving them some thermal stations

(SRI S. NIJALINGAPPA)

immediately and we will see to it that power is supplied to them as early as possible. There are certain drawbacks; we do not manufacture some of the very necessary items and I am glad to say that in Bangalore we have got a factory to manufacture some of these items. Even so, the supply is very small and our demand is very great. We are trying to see that as far as possible we get the necessary transformers and other equipment necessary to give power to the rural areas.

Regarding Karanja Project, of course, I told them that we will take it up. I am glad to say that the investigation has been completed and plans and estimates are being prepared. Possibly Government will take a decision very soon.

One very astounding statement was made by Sri Gopalrao Madb that Mysore's share of Godavari River is 27%. My immediate reaction was to jump with joy because if it were so, most of our difficulties would be over. He was possibly referring to a good tributary of Godavari namely, Manjar. The respective share of water of Maharashtra, Mysore and Andhra Pradesh in the river Godavari is 57 per cent, 16.7 per cent and 24.3 per cent. Out of the Mysore's share of 16.7 per cent, we can have only two medium irrigation schemes. We may be able to irrigate about a lakh of acres *i.e.*, 50,000 acres each by these two irrigation schemes and possibly we will take them up as early as possible. The trouble is with regarded to Krishna and Godavari and the Hon'ble Member Sri Annarao, a very pessimistic member of this House made a very doleful picture.

Sri ANNARAO GANAMUKHI (Afzalpur).—I think the Chief Minister is too optimistic.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Unless one is optimistic one can achieve nothing. Let us strike a mean beetween the two. As the available water is only 120 or 111 T.M.C. he asked how could we take up the two dams at Almatti and Narayanapura. In this way lot of politics is being made out of this. I know that some friends go to Raichur and say, "Look here, there are only 110 or 120 T.M.C. of water and with that they can build a dam only at Almatti. How can they have a dam at Narayanapura? You people will be let down." They then ask the people of Raichur to protest against the Government and create whatever political trouble they can.

Sri ANNARAO GANAMUKHI.—That is wrong.

Sri S. NIJALINGAPPA.—If the cap fits him, let him wear it.

Then, there are others who go to Bijapur and then say Narayanapur will be taken up and if that is taken up, where are you people subjected to frequent famines? you cannot get any water here. You are gone, because 600 TMC ft has been definitely taken out and you are not going to get anything more; you are let down by this Governmsnt." I for one feel that both the dams must be built. Both the schemes have been fully prepared and sent up and technical sanction has been given because

they know that both the schemes can be taken up. But the feeling there was I do not think it is there now that the Planning Commission and the concerned Ministry thought that Narayanpur can immediately yield results and therefore instead of waiting for a long canal of quite a few miles, if you build it at Almatti we can take this up and give immediate relief by increasing the irrigated area. They did not possibly know how it would affect the Bijapur District. So they provided Rs. 56 crores and odd for Narayanpur and for Almatti just enough only to lay the foundation and bring it up to the required level because Almatti stands at a higher level. If Narayanpur is built up completely, the particular site where the foundation for Almatti have to be laid will be covered and so we are not agreeable to it. This morning some very uncharitable I hope it is not true reflection was made against the Central Ministry for irrigation stating, "No, no, they want to put up the dam at Narayanpur because some areas in Andhra, Gadwal and Alampur, will get water from there. I do not believe that this is a fact because we are dealing with a person who is absolutely straight, who knows what he is about. I do not expect any sort of smallness of approach either from the Planning Commission or from the Minister concerned. I am sure, Sir, they have appreciated what is the exact position regarding the utilisation of Krishna waters.

Sri ANNA RAO GANAMUKHI.—May I state that the Andhra Pradesh Government have got a scheme for extending the Tungabhadra canal to Krishna canal.

Sri S. NIJALINGAPPA.—I know all that, but I cannot go into details now. The Planning Commission and the Ministry at the Centre know what is necessary and it would be very wrong either for the State Government or for the Planning Commission or for the Ministry at the Centre to neglect the interests of Bijapur because it is the poorest and the driest area. Don't think there are no drier areas than that. My district is drier than Bijapur, but we possibly people who do not make much noise. Whatever that may be, Bijapur District must receive due and preferential consideration. I would even think that it is possible. if we can manage this scheme at Almatti, to have more water impounded. But whatever it is, it is necessary, desirable and imperative that both the schemes must be taken up. I also submit similarly and let me assure this House and the members and through them the poor friends who are taking up Satyagraha and are fasting, friends belonging to all parties there are Congressmen, there are P. S. P. friends and there are of course Communist friends, people who are merchants, grocers, cotton dealers, factory-owners, ryots, etc.

Sri S. SIVAPPA.—Water has no politics.

Sri S. NIJALINGAPPA.—I am so happy, it is an indication of the necessity of putting up this dam. It is the common feeling of the people and the Government and the members of this House that it should be taken up along with Narayanpur project. Let me assure you that this Government will do everything possible to take up both the schemes

(SRI S. NIJALINGAPPA)

together. With this assurance I hope the people in Bijapur District will give up their fast.

Regarding Harangi and other schemes in Cauvery, let me submit that we are not going to do anything to delay them. With reference to Harangi there are two places where we want to take up the scheme. I think it is a good scheme. A reference was made to it by a friend of mine that it may mean spending a little bit more. May be we may be spending Rs. 3 or 4 crores extra when we build up in two places, but the more important question in all these cases is how much of compensation will have to be paid and how it will adversely affect the production of necessary food crops and other commercial or cash crops. In this case it was found that 1500 to 2000 acres of coffee plantations would be affected and huge compensation will have to be paid. We have thought of this and it was again referred by this Government some time ago to the Central Government. The CWPC examined it and said that this scheme would work. If possible, we are considering whether at the lower level we could not increase the height of the dam and bring more area under irrigation.

Similarly, at Kambadkada the matter has been referred by this Government again some time back to the Central Government and there also instead of at one place it may be possible to have it in two places. We are awaiting their opinion. Let me assure the House and the people concerned that this Government will leave no stone unturned to see that the schemes becomes effective. Hemavathy also in the first stage may cost Rs. 4 crores and in the final stage it is going to impound about 19 TMC ft and the Kapini about 19 TMC ft, These two may account for about 22 to 25 TMC ft and by that we may be able to see that our portion namely about 45 TMC ft is used from Cauvery. Sri Devaiah made a very curious reference and asked whether these schemes would affect the Krishnarajasagar dam, but he does not know that much of the water is flowing down unused and Krishnarajasagar is not going to be affected. Lest it may be affected we have the Kapini Reservoir. He is not properly informed. If we listen to his advice, the bulk of the water may be allowed to go down. We have to use 45 TMC ft of water and we have to bring under irrigation 60 per cent of the area which the Madras Government has brought under irrigation in the Cauvery basin. I think we are entitled to bring under irrigation about 60,000 to 1,00,000 acres in the Cauvery basin and we are finding out ways and means of how best to utilize that water also. Therefore, before 1974 we will have to see that these huge undertakings are implemented.

According to 1924 agreement, as I understand, it does not mean that if Mysore does not finish or undertake these projects, it will lose water for ever. It is not so. We have again to sit and discuss and see what can be done. It is not a compartment. We are one country. I am sure Madras Government will realise the reasonableness of this project. 1924 Agreement does not say don't take water after 1974; It does not

mean it. Therefore, while I say it provides for further consideration, adjustment and understanding, we cannot postpone the consideration and acceptance of implementing these projects. We have to take them up and I am sure we will take them up. Sri A. S. Patil will be unhappy if I do not mention about Malaprabha. It has begun under good auspices. It will be taken up and we have provided some money for that scheme. I believe it is Rs. 5 crores that has been sanctioned. We would not be able to spend it immediately. He has got some reason for dissatisfaction that nothing more is done. Let me assure him that it will be taken up. Ghataprabha or Malaprabha will have to be taken up.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಮಾಡುವ ಹವ್ಯಾಸ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳದೆ, ನನ್ನ ರೂಮಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ರನ್ನೆಗಳು ಆಗಿವೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮೀಟರಿಯಲ್ಸ್ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಲಗ್ನ ಆದ ಮೇಲೆ ರೆಸ್ಪೇಂಟ್ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಈಗ ಲಗ್ನ ಆಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಆಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನರಿಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

So, all these things will be taken up. Similarly, there is one complaint I was referring to, namely, that when we build these big irrigation schemes, not sufficient care is taken to see that the water reaches the agriculturists' fields. We must admit that we have committed an error in that behalf. I do not want to lay blame on anybody. In our anxiety to build up these schemes and see that we impound as much water as possible, we have not taken sufficient care to see that as we build up these schemes, canals are dug up simultaneously. If I were to digress, I was particular that when we took up Sharavathi Project, immediately the first generator is switched on in the Generating House, that power must be sent to Bangalore and it must be utilised. Something like this should not happen; we have impounded water and there is the agriculturist to take water but the canals which reach his field have not been completed. That is the reason why Tungabhadra is suffering. I am glad to say we have not committed this mistake so far as Bhadra is concerned. I am glad to say that people are taking water and certain areas are coming under cultivation there. They are taking it up with gusto and enthusiasm. But so far as Tungabhadra is concerned, while water is impounded from 9 to 10 years, not much of it is used. A number of cut motions have been sent. We have gone through this problem and it is a most complicated one. There are certain areas called dry *cum* wet; there are certain areas where they can raise paddy and there are certain areas fit for sugarcane. I would say something is done and much more has to be done to see what crops can be raised. In Bellary District, possibly 70 per cent of Bellary area is brought under irrigation; on the other side, out of 5,80,000 acres, not more than 2 lakhs of acres are brought under irrigation. Therefore, the Government have sanctioned Rs. 3½ crores and this amount will be spent to see that agriculturist gets water at his very doors. The present rule is that up to one cusec we bring out channels; for others they are responsible and they may do whatever they like. So much so, there has not been enthusiastic reaction and

(SRI S. NIJALINGAPPA)

people have not done anything. We spend this amount wherever it is possible specially in Raichur side and Bellary side. Bellary will come up in a big way when high level canal comes up and then the agriculturist will get his water near his land and near his field so that he may take up cultivation rapidly. I am glad to say it is receiving attention. I am sure Srimathi Basavarajeswari coming from that area will be able to say that it has come up very nicely. It is beautiful to see that green pasture coming up round about her village. We must see that it is implemented. We have made arrangements to appoint a Divisional Commissioner of Gulburga to be in charge of this with an officer of the Deputy Commissioner's grade to see that this is implemented. We have given him power so that he might have necessary control over P.W.D., over agriculture and over revenue matters. Otherwise, it so happens if they think in different ways, they will never come together. They must all co-ordinate their efforts and all these four departments, namely, Development, Agriculture, Revenue and P.W.D. must come together and see that they are brought under irrigation. Sri Patil has made a good suggestion that canals also must be dug up along with the construction of the dams. I may quote also Ghataprabha where the reverse has happened. Canals have been dug up, but no dam is put. It is another contradiction. How to bring water to these people? Therefore these things should as far as possible be avoided. But the most important thing is how to find the wherewithal. That is the most important thing and we have to find out the funds some how. There are various means. In fact, I must say though I do not question the motive of the Planning Commission or the Central Government that the contributions from the Centre have not been quite generous so far as Mysore is concerned. Quite a number of friends have brought to my notice that reference.

HON'BLE MEMBERS.—Why?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Don't go into the past where it is not necessary or profitable. I think they gave 56 per cent of the total outlay for the five year plans under the Five Year Plans whereas I am told and it is a fact that our neighbouring States got about 65 per cent. That makes a big gap. I do not know what has been responsible. There is an idea in Delhi and round about and in many places that Mysore is a very rich country.

They feel that we can carry on even if they provide us less. The highest authorities are under that impression. We have done everything possible to disabuse them of this wrong impression. I may tell you that we are the poorest so far as agricultural production is concerned, except, possibly Rajasthan, which is going to be soon the granary of our country, we have the lowest percentage of area under irrigation It is just 7 per cent. In spite of all our schemes being implemented, we will not be able to reach more than 24 to 25 per cent. This is our unfortunate lot. It is there fore that we are urging that we must find sufficeint water wherever it is. We are telling them not to stop with providing us with 600

tmcft. We are entitled to much more For this reason, we are opposing the western diversion of water. It is a most unscientific method of approach; it is, unscientific, irrational and wrong. Both Maharashtra and Mysore are poor in the area under irrigation. They are possibly 9 per cent and we have reached 7 per cent. Both of us will have to be given a generous quantity of water. Andhra is well off, thanks to Godavari. If they can find sufficeient money—I am sure they will find it and the Centre must come to their help as well as ours, they can have much more water for the last dam they want to build, namely, Nagarjunsagar. Much more than 1800-800, 600 and 400 tmcft of water is available in Godavari. Let us not be blind to the fact that Krishna itself would be able to give us more water. My who) impression is that 7 to 8 hundred time more of water is available. Though they not specifically stated, the Gulhati Commission has said that much more water is available in the valley. If that comes along, whatever water is available should be distributed between Maharashtra and Mysore. Mysore has under the Krishna basin the largest area which is dry, which is arid and which is poor. While I say that Maharashtra should also receive sufficient consideration and sympathy and they must be enabled to put as many dams as possible, Mysore deserves much more and we must be enabled to find more than 600 tmcft, atleast twice that amount. Therefore we have been urging with all earnestness that we must get at least 1,200 tmcft of water. It is possible for us to get at least 1,000 tmcft. If our demands are justified and it is based on a proper watching of the river Krishna, we are going to get something more than 1,000. We need not be despondent. One need not be pessimistic while not being unduly optimistic in the matter of finding water. We are going to get it. The only point is the question of finance. Therefore we have requested the Central Government and the Planning Commission that wherever huge, big dams are planned and which costs more than 10 crores, the Central must undertake it, not that we are going to ask for a free gift. Let them finance it. We are not asking for doles. We have the necessary capacity to build them. We have engineering skill. We have got the place and the water available. But the only difficulty is the question of finance. Therefore we tell them and I have been urging and I have every hope that the Central Government may with necessary modifications accept this suggestion. Wherever the projects cost more than 10 crores, let them finance them so that if it is left to the State, it will take 10 to 15 years to finish but the Centre can with its vast resources can do it in much shorter time. Of course, they have their own troubles and limitations. Even so, they can take them up. I am not an expert and I do not know but if necessary I feel they can take recourse even to deficit financing before these projects would give us more food, more production' more health, industries and also increase the revenue of the State. It will not be a loss. We need not merely calculate the rate of repayment on the expenditure. We are the people to find funds. We are repaying and we will pay with reasonable interest. They might recover from us the very next year the scheme begins to produce. I am

(SRI S. NIJALINGAPPA)

sure they will accept because they are also our people who are interested in doing service to this arid region as anybody else. The same representation has been made with respect to electric schemes. I think I have said enough. If there is any other opportunity, I will certainly give more details about irrigation, minor, medium and major. It is a life and death question so far as our State is concerned. Unless we utilise every drop of water and get as much water as can be exploited for the benefit of agriculturists, we cannot produce more, we cannot lead a full life. That is our basic need and I am sure we will get sufficient help from the Centre.

Sri S. S. KOLKEBAIL.—The Chief Minister has not said anything about South Kanara.

Sri S. NIJALINGAPPA.—Sri Kolkebail will have to be helped with pumps. That is the only way his district can be helped. They can put up small pumps. That is the peculiar feature of Maland area. But let me tell him that large number of pumpsets have been given to him. I was really surprised to hear from a Member from South Kanara that not a single pump was supplied to that district. I find that 500 have been supplied. Of course they are wise people. They feel that unless they take an extreme view, they would not get even a little bit. Maland areas have problems of their own. Of course, the greater the pressure they put on me, the greater the advantage for me to press it in proper quarters. However, I can say this much that South Kanara has not been neglected, will not be neglected and those people are clever enough to see that it is not neglected.

Similarly, regarding electric projects. There is a suggestion made that the entire construction of hydro-electric projects may be given over to the N.S.E.D. It has been done possibly in Madras. I cannot say of other States. This matter has been considered by the Government previously and it has been stated that it is not possible in this State. Anyway the suggestion is before Government. We will examine it.

There are many complaints against private producers of power, regarding the unreasonable way in which some of these private operators are behaving. Some cases are before the Supreme Court but we have taken care to see that wherever they are misbehaving, they are prosecuted.

I am told that six prosecutions are pending against those who have misbehaved. In Rabakavi we have come to an understanding and we may take over. If it is possible to take over before the contract, we are willing to take over and willing to give compensation. Sir, I think I have met most of the points that have been raised during the course of the discussion.

Mr. SPEAKER.—I will now put the demands to the Vote of the House. The question is :

"That the respective sums not exceeding the amounts shown in the list of demands circulated to the members be granted to

defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending with 31st day of March 1965 in respect of Demands No. 6, 10, 29, 30, 45, 46 and 47.''

The motion was adopted.

[As directed by the Chair, the Motions for Demands for Grants which are adopted by the House are reproduced below :]

DEMAND NO. 6.—OTHER TAXES—ADMINISTRATION.

13. *Other Taxes and Duties.*

''That a sum not exceeding Rs. 10,44,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1965, in respect of 'Other Taxes and Duties'.''

DEMAND NO. 10.—GENERAL ADMINISTRATION.

19. *General Administraion.*

''That a sum not exceeding Rs. 2,98,57,600 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1965, in respect of 'General Administration'.''

DEMAND NO. 29.—IRRIGATION-COMMERCIAL.

43. *Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works— (Commercial).*

''That a sum not exceeding Rs. 3,87,47,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1965, in respect of 'I.N.E.& D. Works (Commercial)'.''

DEMAND NO. 30.—IRRIGATION—NON-COMMERCIAL.

44. *Irrigation Navigation, Embankment and Drainage Works— (Non-Commercial).*

''That a sum not exceeding Rs. 1,64,25,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1965, in respect of 'I N.E. & D. Works— (Non-Commercial'.''

DEMAND NO. 45.—CAPITAL OUTLAY ON IRRIGATION.

99. *Capital Outlay on IrrigatiIn, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)*

"That a sum not exceeding Rs. 6,79,16,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1965, in respect of 'Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)'."

DEMAND NO. 46.—CAPITAL OUTLAY ON IRRIGATION—NON COMMERCIAL.

100. *Capital Outlay on I.N.E. and D. Works (Non-Commercial).*

"That a sum not exceeding Rs. 2,10,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1965, in respect of 'Capital Outlay on I.N.E. and D. Works (Non-Commercial)'."

DEMAND NO. 47.—CAPITAL ACCOUNT OF ELECTRICITY SCHEMES OUTSIDE THE REVENUE ACCOUNT.

101. *Capital Outlay on Electricity Schemes.*

"That a sum not exceeding Rs. 22,39,85,900 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1965, in respect of 'Capital Outlay on Electricity Schemes'."

MR. SPEAKER.—The House will now stand adjourned to reassemble at 3 P.M. on Monday.

The House adjourned at Forty-five Minutes past One of the Clock to meet again at Three of the Clock on Monday, the 30th March 1964.

WD 2699—GPB—900—19-6-64